

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Ha én lennék a miniszter...

Írta: Dr. Fehér Márton

Ha én lennék a miniszter, felmennék a szószerke és a következőket mondanám a haza atyjainak:

Nincsen kinosabb látvány, mint mikor a férfi nem mond valót. A hazugság a gyermekek költészete és a nők fegyvere, míg az igazmondás a férfi disze. A mi az egyénekre külön-külön helytálló igazság az kell, hogy legyen az egyének összességére a társadalomra is. A társadalom egy főhatalom alatti megszervezése az állam; tehát ennek is az igazmondáson kell felépülnie.

Ebből a megmondalásból kiindulva megállapítom, hogy az az állam lesz mindenkor erős, melyet polgárai szeretnek. A polgárok pedig azt az államot fogják szeretni, amelynek törvényei társadalmi életét kellemessé teszik.

A törvények nem arra valók, hogy különbséget tegyenek polgár és polgár között, az egyiknek kedvezve, a másikat elnyomva. Nem szabad, hogy arra szolgáljanak, hogy az egyik általa jogtalan vagy jognhoz jusson a másik munkája árán. Nem szabad, hogy az egyenlőség rovására a polgárok egyrésze uralkodó réteggé erősödjék, míg a másik része adófizető páriává süllyedjen. Hanem az egyenlő elbánás elve alapján lehetővé kell tenni, hogy az életét minden egyes ember úgy rendezhesse be, amint azt maga — a közérdeke szemellett tartása mellett, — helyesnek, jónak és célszerűnek tartja.

Ezek előrebocsátása után ki kell jelentenem, hogy én azt vallo helyesnek, hogy az oktatás a gyermekek anyanyelvén történjék. Nemesaki pedagógiai okokból, hanem azért is, mert egy — bármily tiszteltetreméltó más nyelvnek — az oktatása — irritálólag hat a lelkekre. Az államnak célja pedig a megnyugtató, a lelki harmónia állandósítása, nem pedig a lelkek felzaklása.

De a többségi nemzet szempontjából is helyesnek tartom a gyermekek anyanyelvén leendő oktatását. A többségi nemzetnek ugyanis mi lehet a célja? Hogy minden tanuló az állam földrajzát, történetét, irodalmát megismerje és ezt megismerve megszeresse. Ha ezeket a tanulmányokat anyanyelvén tanulhatja, akkor könnyen, gyorsan meg is tanulja azokat, megérti a történelem korszakait, lelkesül, tud a nagyok példáján, megszereti az irodalmat, elsajátítja az abban fellelhető gyönyörű gondolatokat. Emlékezzünk csak vissza diákkorunkra! Nyolc év alatt a latin és görög nyelv naponkénti tanulása mellett sem vittük annyira, hogy a latin-görög irodalomnak egy századrészét eredetben elolvassuk. Ellenben minden intelligens ember ismeri a latin-görög irodalom remekait az anyanyelvére ültetett fordításokból.

Az idegen nyelvű föld népe soha sem fog más nyelvre áttérni, vagy ha igen, akkor nem lesz abban köszönet, mert korrumpálni fogja, mint ahogy az iber, kelta, gót, longobard, frank stb. népek átvéve a latin nyelvet, abból saját szokásuk, nyelvük, gondolkodásuk kohójában egy új nyelvet hoztak létre.

Ellenben a városi nép, ha anyanyelvén felverte magát az élethez szükséges ismeretekkel, meg fogja tanulni az állam hivatalos nyelvét képező többségi nyelvet.

Nem a köznapi, pórias stílust, hanem a választékos irodalmi nyelvet. Mert, ha idegen nyelvet tanulunk, akkor mindig a javát tanuljuk. Így pl. közismert, hogy a legsebbebb németiséggel — a csehek beszélnek. Persze ezekre nem ragadnak a cselédszoba és béresudvar alatti kifejezései.

Megtanulja pedig az intelligens ember a többségi irodalmi nyelvet azért is, mert részt akar venni az állami közéletben. Az államnak pedig szüksége van minden egyesnek a közreműködésére. Az állam nem lehet a „beérkezettek” dadája, hanem édesanyja minden polgárának. Az állam nem engedheti meg magának azt a fénytűzést, hogy fiai egy részét elmarja a közélet asztalától, még ha üdvöset akarnak is a köznek, viszont dédelgesse, ápolgassa fiai egy más csoportját, a kik pedig talán ártanak a köznek.

Lám a büszke Albion egy kicsit sem restelli, hogy az angol parlament tulajdonképpen szülőapja egy oda bevándorolt francia, Montforti Simon volt! Franciaország mindig hálával fog gondolni azokra a franciául beszélő kelta bretonokra, a kik XVI. Lajos uralkodása idején a jobbagyfelszabadítás nagy eszméjén közreműködtek, és ugyancsak a francia történelemnek a legragyogóbb lapjait az olasz származású Napoleon írta tele a hőstettek sorozatával.

Az állami nyelvnek önkéntes tanulása egyuttal fokmérője a többségi kultúra terjedésének is, de, ha ostonnal hajszolják mindenkit, nem tudom, hogy kit lődított meg a többségi kultúra, kit nyomorgat az ostor.

De ettől eltekintve: bűnnek semmiképpen sem tartom, ha valaki anyanyelvén megtanulja az állam történelmét, alkotmányát, földrajzát, irodalmát, de az állam nyelvét nem tudja beszélni. Ez egyrészt hasznos a többségi polgároknak, mert az értelmiségi osztályokban kevesebb lesz a versenytársa, — másrészt hátrányos a kisebbségi polgárra, mert a köztérrel leszorult. Ha ezt a hátrányt valaki vállalja, úgy az állam ebbe bele nem szólhat.

Az állam polgáraitól a tapasztalt szeretetért cserébe csak hűséget fogelhet. Ez pedig a nyelvtől független. Hiszen látjuk, hogy a francia nyelvű Kanada Anglia leghívebb dominiuma, míg az angolul beszélő ír nemzetnél nagyobb ellensége a

brit birodalomnak nincsen. Elszász német és francia lakossága meg klasszikus példája annak, hogy nem a nyelv az államhűség fokmérője. Míg ez a tartomány a német birodalomhoz tartozott, állandóan nyugtalankodott, de ez a zavaros állapot most is meg van, pedig Franciaországhoz tartozik. Tehát nem a nyelvben keresendő az ok, hanem másban. A politika mesterei meg is állapították: a rossz közigazgatásban. Itt is áll a tétel: minél többet beleavatkozik az állam az egyének magánéletébe, annál károsabb eredményre tesz szert.

Felsőfokú iskolára nem szeretném azt az elesélt frázist hallani, hogy így a kisebbségek privilégiumokat élveznek. Ha a törvény azt mondja: az oktatás nyelve az anyanyelv, akkor ez egyformán vonatkozik többségi és kisebbségi iskolákra.

Az anyanyelvet pedig óvakodjunk hatóságilag megállapítani. Azt mindenki maga állapítja meg. Az anyanyelv az a nyelv, melyen a gyermek eszmélni, beszélni, gondolkodni kezd. Ez még a természetes anyanyelvétől is gyakran különbözik, mivel a gyermek beszélni a környezetétől tanul, az pedig gyakran más nyelven beszél, mint szülője. De, ha nem vagyok híve az anyanyelv hatósági megállapításának, nem helyeselhetem, sőt visszautasítom egyik-másik közület azon arroganciáját, hogy ők akarnak polgáraink egy részének anyanyelvet megállapítani, még pedig egy Európában már kihalt nyelvet. Az ellen nem lehet kifogást emelni, hogy ezt a nyelvet is tanítsák, de tannyelv az nem lehet éppen azért, mert nem anyanyelv. Ha azt mondják ezek, hogy idegen nyelven nem lehet gyermekeknek elemi ismereteket előadni, aláírom ezeket a szavakat. De a recipiálendő új nyelv — szintén idegen nyelv ezeknek!

Válaszolni akarok azoknak is, akik az anyanyelven való oktatást azért ellenzik, mert hívei a többségi nyelv terjesztésének. A vita kedvéért helyeselnék ezt is! De akkor vonjuk le ennek következményeit és olyan tantervet írjunk elő a kisebbségi iskoláknak, hogy a többségi nyelvet meg is lehessen tanulni. Nem tudom, hogy mi kár származnék abból, ha a latin, francia, an-

Páris nyugtalankodni kezd a marokkói háború miatt

Párisból jelentik: Abd el Krim felkelő vezér szerencsés operációi egyre nyugtalanabbá teszik a párisi politikai helyzetet s nincs kizárva, hogy az afrikai koloniális hadjárat megbuktatja a Painlevé-kormányt.

Painlevé eddig arra hivatkozott, hogy a marokkói hadjáratot örökségképpen vette át elődjétől. A francia csapatoknak csupán a francia gyarmatterület megvédelme a célja. Ha Liantey tábornok nem verné vissza Abd el Krimet, a marokkói lázadás kiszélesülne és arra vezetne, hogy Franciaországnak fel kellene adni marokkói pozícióját. A párisi jobboldali lapok nehézményezik, hogy a francia kommunista képviselők a szabadság bajnoka gyanánt ünnepezték Abd el Krimet és Cachin üdvözlő táviratot küldött a rif-

kabilok vezérének. Ugyancsak nehézményezik a Humanité híradásait, amely legutóbb ezeröt száz francia halottól számolt be. A marokkói hadszíntérre vezényelt csapatok létszámáról nem szabad írni a párisi lapoknak. Egyes verziók szerint Abd el Krim csapatait, — aki független országgá akarja alakítani a rifkabilok földjét, — orosz és német tiszték vezetik.

A francia közvélemény azonban semmiképpen sem akar háborút és azon van, hogy békés meggyezés jöjjön létre. Maloyt a kormány Spanyolországba küldte, hogy Primo de Riverával megállapodást kössön arra nézve, hogy Marokkóban Spanyolország és Franciaország együttműködjön. Madridból ezekről a tárgyalásokról azt jelentik, hogy nem jártak a kívánt eredményre.

gol, olasz stb. nyelvek közül a kisebbségi iskolák átmenetileg csak egyet tanulmányoznak, a felszabaduló órákat pedig a többségi nyelv tanítására fordítanók?

En ki tudná egyeztetni az ellentétes álláspontokat közmegegyezésre!

A kisebbségi iskolákban az oktatás akként volna szabályozandó, hogy az elemi oktatás anyanyelven történjék, a középső iskolákban egyelőre az anyanyelven kívül csak egy nyugati idegen nyelv taníttassék, a többségi nyelv és irodalom pedig legalább heti 6 órában adassék elő oly szankcióval, hogy az iskola legfelsőbb osztályát sikeresen elvégzettnek, csak az tekinthető, aki a többségi nyelven magát írásban és szóban ki tudja fejezni.

Ez nem ideális, hanem kompromisszumos megoldás volna, mellyel senki sem elégednék meg, ami legjobban bizonyítaná a megoldás életrevalóságát.

A kereskedelmi miniszter nyilatkozik a petroleumrézsvényekről

Bukarestből jelenti a Rador: A kamara éjeli titkár Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter ismerteteti a kormány petroleumpolitikáját, majd a Steaua Romana ügyre tér át, amelyet magyar tőkével alapítottak, majd egy német pénzcsoport vezetésé alá került. 1918-ban a liberális kormány zár alá helyezte és átvette a társaság adminisztrációját. A kormány azonnal elrendelte a részvények lebélyegzését, ezt azután az Averescu-kormány is folytatta. Ez a kormány ajánlatot kapott a Deutsche Banktól, hogy száz ezer részvényt adjon el. A kormány e célból delegátusokat küldött Berlinbe, minthogy azonban Svájcban is voltak részvények ott is folytatott tárgyalást és létrejött a tranzakció, amelynek során a részvényeket megvásárolták a Banca Romaneasca részére, így a likvidálás nem jöhetett létre. Három évvel a háború fejezése után, mikor az értékeit angol és francia csoportok részvényeik szelvénye iránt kezdek érdeklődni, nem tudták azt a magas valutadifferencia miatt elintézni. Ekkor lefolyt akcióba a kormány és az esedékességet husz évre kitolta. Ez az operáció az állam szempontjából előnyös volt. Ami az állam petroleumpolitikáját illeti, arra a bányatörvény kedvező volt.

Madgearu viszonzásában kijelenti, hogy az állam jogait kompromittálták és ebben egyformán bűnös a liberális-párt és az Averescu-párt is.

Villamos fog közlekedni a Pankolcs uszodáig

Szöllősig még az idén kibővített a villamos vonalat

A Városi Villamos Vasutaknak régi terve már, hogy kibővíti vonalait. A fűrd villamos eszméje több mint egy évtizedre tekinthet vissza s talán ma sincs közelebb a megvalósításhoz mint tíz éve.

A Villamos Vasutak új érája azonban kétségkívül dolgozik s nemcsak tervei vannak, de sorra igyekszik azokat meg is valósítani. Sorban legelső lesz — mint tudósítónk jelenti — az uszodai villamos megteremtése

Ehhez már a legközelebb hozzákezdnek a villamos sineket előreláthatólag a szezon kezdetéig le is rakják. Ez a villamosjárat az Apolló-palota előtt kanyarodna el a főúttól és a Parcui Eminescu (volt Széchényi-tér) keresztül fog a ligeti vezéni. Az uszoda-villamos olyan forgalmat fog lebonyolítani, amely nyáron kitűnő üzletnek ígérkezik, de életképes lesz ez a villamosvonal télen is, hiszen a liget számos kis utcájának lakói szívesen fogják igénybe venni.

Est követően a Szöllősig vezető vonal kiépítésére gondolt a villamos társaság és ez a terv is még az idei munkaprogramban szerepel.

Szöllősig már az idén közlekedni fognak a villamosok és a jövő nyáron ki-

bővül a forgalom a Félix- és Püspök-fürdőig.

Ugyancsak gyors megvalósulás felé néz a körforgalom megteremtése, annak a villamosjáratnak a létesítése, amelyet az Őszi felől igyekvő falusi termelők használhatnának ki.

Ötszázezer lei kártérítést kértek a jassi-i merénylet egyik sebesültjéért

Turnu-Severinből jelenti a Rador: A Zelea Codreanu per második napján Paul Ilescu ügyvéd kérdi, Costa Forut, a sértett rendőrprefektus képviselőjét, milyen pénzbeli kártérítést kívánnak. Costa Foru kijelenti, hogy Manciuért 1 leit, Clos inspektorért 1 leit, viszont Husanu komiszárt 500 ezer lei kártérítést kér.

Ilescu, Graur és Tahe Polikrat védők két leit letesznek a törvényszék asztalára, mondván, hogy a kártérítésnek ezzel elég tettek, az erkölcsi kárt majd az ügyész fogja előterjesztani és így Manciu özvegyének semmi szerepe nem is lehet a tárgyaláson.

Sumuleanu tanár tanu vallomásaiban kifejti ezután, hogy Manciu szomszédságában élt, őt igen erőszakos és provokatív emberek ismerték. Zelea Codreanu tettét, szerinte, a volt rendőrprefektus provokálta. Eseteket mond el, amikor még egyetemi tanárokat is brutalizáltak. Láttá, hogy a diákokat nemcsak a csendőrök, hanem maga Manciu is üldözték. Részletesen beszél a rendőrségen történt bántalmazásokról, amelyeknek következtében egy Manoliu nevű diák meghalt. Ezután nagy

nősen. Ez a villamos a Rhédey-kerien. Vitéz-utcán, a kölvárosi utcák, Varju, Fecske, Galamb-utak közelében futna el s az új széles-utcai vashídon keresztül az olasz-i városárra kintebb fekvő utcáit kölné össze s bonyolítaná le nagy forgalmat.

magasztalással beszélt Corneliu Codreanu személyéről és jelleméről.

Az ügyész kérdésére, vajjon a jassii egyetemen anarchia uralkod-e, kijelenti a tanu, hogy lázas állapot uralkodik, de csak azért, mert nem oldják meg azokat a problémákat, amelyek a román tanulóifjúság existenciáját veszélyeztetik.

Ezután a diák-tanukat hallgatták ki, akik szerint Manciu bántalmazta a tüntetésekben elfogott diákokat és a merénylet napján tartott tárgyaláson kihívóan lépett fel Codreanuval szemben.

A többi tanuk Manciu hazafias érzelmeiről tesznek tanubizonyságot. Dimitriu, a jassii prefektura igazgatója kijelenti, hogy Manciu csupán a kormány rendeletét és a prefetus utasításait hajtotta végre.

Ezután a tárgyalást berendezték. Magánértesülés szerint a bíróság a per magánjogi részét elkülöníti.

Manciu özvegye tegnap este elutazott Turnu-Severinből. Costa Foru a mai tárgyaláson nyilatkozatot fog felolvasni, amelyben megindokolja az özvegy elutazását.

A mészárosok védekeznek az árdragítás vádjá ellen

A husárok váratlan emelése a közönség körében névtelen kellet nagy elkeseredést. Előrelátható volt, hogy amint a maximálást eltörlik, a husárok fel fognak szólni. A mészárosok érzik, hogy a közvélemény hangulata — különösen pedig a szegényebb néposztályoké — ellenük fordult — ezért most az alábbi védekező nyilatkozatot adták ki:

A helyi lapok többféle kommentárral kísérték a tanács azon elhatározását, hogy a husárok egyelőre nem fogja maximálni. A legtöbb megokolás ugy szólv, hogy azért teszi ezt a tanács, hogy ezzel a szabad versenynek tért nyitván, az árakat az iparosok egymás között lefőrjék.

Tény, hogy a maximálás felfüggesztése folytán a konkurrencia megindul, azonban csak a helyzet kényszerítő hatása mellett. Lesz okvetlenül olcsóbb hus, azonban a husiparosság sem térhet ki az elől, hogy az élőállat-árak emelkedése folytán az állati husok nemesebb és jobb anyagának árát ne emeljék. Hiszen, ha a tanácsai határozat mélyére nézünk láthatjuk, hogy a maximálás felfüggesztését az előbbi indok mellett lényegében és főképpen azért hozta meg, mert az újabb husárok emelése elől kitérni nem tudott volna. Ez esetben pedig a tanácsot tették volna az áremelésért felelőssé.

Megállapítható és megállapított az maga a tanács is, hogy az élőállat-árak rohamosan emelkednek s éppen ezért Bukarestben, vagy Erdély nagyobb városaiban, mindentől lényegesen magasabbak a husárok. A husiparosság vezetőire szakadt tehát a feladat, hogy saját érdekeik figyelembevételével, a közönség érdekeinek megfelelőleg szabályozza a husárait. A csatlórikon megtartott husipari választmányi ülés el is határozta, hogy az egyszerűbb és szegényebb néposztályra tekintettel, a husot osztályozva fogja mérni. Lesz kiváló I-a hus, melynek ára drágább lesz és lesz úgynevezett paprikás, vagy gulyás hus, mely az eddigi árnál jóval olcsóbb lesz. Gondoskodni fog arról is, hogy a husipari csoport vezetője által megállapított árakon felül árusító

iparosok ellen maga fog árdragításért a bíróság előtt feljelentést tenni s így a közönséget az uszodákodástól megvédi.

Legyen meggyőződve a közönség, hogy a maximális árak eltörlésével maga az iparoság is igyekszik fog a szabad verseny folytán az árakat minimális áron tartani, mert ismerik a husiparosok is azon helyzetet, hogy a husárok emelkedése folytán a forgalom kevesebb s a haszon oly kicsi lesz, hogy abból magukat és családjaikat eltartani nem tudják.

Leközlőjük ezt a nyilatkozatot, mert nem akarjuk a védekezés útját állani. Nem bízunk azonban abban, hogy a konkurrencia ez alkalmat csökkenteni fogja az árakat, mert hiszen az árdragítás idején sem volt tilos olcsóbban adni és mégsem árusított a maximális árnál olcsóbban senki.

Dr Vostinár főügyező, az árvizsgáló bizottság elnöke a következőkben ismertette a maga álláspontját:

— A hentelek és mészárosok küldöttségileg ma fent jártak nálam és az iránt érdeklődtek, hogy mikor lép az új helyzet érvénybe. — Hétfőtől kezdve szabadak a husárok. Különösen hangsúlyoztam a husiparosok előtt, hogy a maximálisok felfüggesztése próba csupán s amennyiben a legkevésbé is megmutatkozik az árdragító tendencia, újra alkalmazni fogjuk a maximálást és lefőrjük az okatlan árakat. Egyben kikötöttem, hogy ragaszkodom ahhoz, hogy a huskereskedelem minőség szerint osztályozzon és különböztesse meg az első és másodrendű húst. Ez különösen a szegényebb néposztály védelméért fogja szolgálni, de különben is lehetetlen, hogy a prima húst és a kevésbé élvezhető részekért ugyanazon árakat szedjék.

A főügyező nyilatkozatával mi is egyetértünk, különösen abban a részében, amely kihatásba helyezi, az esetleges árdragítás azonnali megtorlását.

Üzletnek, irodának, irokatnak alkalmas világos 100 négyzetméterű udvari helyiség és egy 30 méteres pince a Regina Mária (Bémer)-térén azonnal kiadó, Vadász Géza, Strada Cosbuc (Szalárdi-utca) 10. sz. alatt.

Poloska írtást, bármily elvetemült legyen, a legfinomabb butorból, falból, olajfestményből rongálás nélkül 8 óra alatt felelősség mellett kirtja. Lovas K., Arad lakásúszító. Sörgöncim: Lovas, Oltuz 111. Arad. Helyiell tevéltájosítást díjjal ad Welsz Gizi közvetítő Irodája, Malei Besarab (Nyomda)-u. 4.

A SZARVASBIKA

— Tabéry Géza regénye. Az Athenaeum kiadása. —

Nem a műbírálat gyakran fölényes és agyképszerű hangján akarok írni. Tabéry Géza az Athenaeum kiadásában most megjelent regényéről, melynek bevezető szót dramatizált alakjában „Kolozsvári ál” címen fogadta szeretetébe Erdély magyar színházjáró közönsége.

A műbírálat nagy felkészültséget, bizonyos szakszerűséget s az alkotás és költői hatás eszközeinek biztos ismeretét igénylő munkája helyett a bírálatnak egyelőbbinél nem kisebb jelentőségű vállalatnak teszem feladatommá, azt, mely arról számolt, hogy hogyan értékel egy irodalmi művet az olvasó, aki állandóan konstantust igyekszik tartani az irodalommal.

Az a bírálat, mely erről az oldalról, az író szempontjából éppen olyan fontos, sőt pillanatnyilag fontosabb is lehet, mint a másik.

A szakmabeli, mondjuk: hivatásos bírálat skatulyázó rendszere az író súlyát a munkája értékét többnyire konzervatív szempontok, kifejecesedett irodalmi szempontok szerint klasszifikálja. Viszont az olvasó egyéni világszemléletén, érzésein keresztül fogad magába új regény nem új impressziókat s ha ezek neki kedvesek, a műbírálattal szemben is azt az író, aki szívéhez vagy gondolatvilágához közelebb tudott férni, fölébe emeli a szakszerű műbírálat favoritjainak.

Hozzánk közel eső példának elég Ady, a hivatkozni, kit költészetének rajongói már költői pályája kezdetén szinte zúgig emelnek, míg a hivatalos kritika csak később s akkor is csak elkényszerítetten kezd ráeszmélni nagyságára. Távolsági példának — ma már vitathatatlanul klasszikus példának — elég Petőfi Sándor nevének egyszerű említése. A Petrichevics Horváth Lázárak s a többi csahosok mellett, ha ismeri valaki, csak azért ismeri mert egyszer a kritika jogcímén összeháptak neveiket a Petőfi névvel, mely szillogizmusból kiverve ragyog nemcsak a magyar, az egész világirodalom-történet színpadán.

Ugy Petőfit, mint Adyt időrendben olvasóközönségük ismerte fel. Szárazabbban kifejezve: szuverén minőségű

kat közönségük érezte meg. A szakszerűséget s más rekvizitumokat igénylő műbírálat csak a már kialakult és megváltoztathatatlan közítélet nyomában kuilogott. És miután egyebet nem tehetett: revízió alá vette a saját, halhatatlanságot ígérő szempontjait és irányelveit. Néha módosította azokat, máskor ujjakkal pótolta s végzetül a különböző értékeket egyensúlyba hozva az evolúció örök és mindenre érvényes törvényének engedelmesen, maga is új utak szépségei felé orientálódott és irányította a mások figyelmét is

Nem lekiacsinylése a szakszerű műbírálatnak az előrebocsátott néhány sor, csak igénytelen figyelmeztetés arra a kölcsönös hatásra, mely — contemporain írókat illetően — a műbírálat s a fejlettebb ízlésű olvasóközönség néha egymástól eltérő ítélete között felismerhető s a min nem változtat az a körülmény, hogy hol az egyik, hol a másik téved. Ha el nem vitathatóan igaz is az, hogy nem mindenki zseni, akit a népszerűség szárnyaira kap; azt sem lehet tagadni, hogy a műbírálatról elismert halhatatlanság sem mindig örökéletűek. Közöttük is akad, aki sohasem tudta s nem is fogja az olvasó tömegek érdeklődését felkelteni s műveik minden kicirkalmazottságuk mellett is kritikusaikon kívül mindenkit hidegen hagynak.

Tabéry Gézát, aki fiatalága mellett is már évek óta arrivéja az új magyar irodalomnak s most megjelent regényét az előrebocsátottak alig érintik. Nagy eltérése a műbírálok és az olvasóközönség ítélete között jelen esetben nem várható. Lesznek, akik talán hibákat fognak az író szemére vetni; egyben-másban talán igazuk is lesz, de abban, hogy Tabéry Géza új regénye — érték s nyeresége nemcsak az erdélyi, hanem az egész magyar irodalomnak, úgy gondolom, a szakszerű műbírálat és az olvasóközönség ezuttal egyetelműleg fog megállapodni.

A Szarvasbika a két Bolyai, névszerint Bolyai Farkas az apa és Bolyai János

a fiu életet és a halhatatlanságért vívott sikertelen harcát szövi regénnyé.

A Bolyaiak a maguk idejében komor szegénységgel küzdő fanatikusai nagyra hivatottságuknak. A nincstelenség visszaszorítottjai, kik nevüket a csillagokba szeretnék írni s valódi értékük szerint alig ismeri őket valaki. Siriaiknak még a helyét is elfelejtik s lustromoknak kell leperegni, míg a világ — az ő külön magyar világuk is! — feleszmél nagyságukra s felismeri, hogy tudományos munkásságuk eredménye nemzetközi jelentőségű érték s nevük külön-külön is egy-egy távolságmérő az emberiség művelődéstörténetében. A két Bolyai élete hagyományosan tragikus magyar sors: minden a maga korát messze megelőző magyar lángelme lemondásokkal, meg-nem-értéssel, elfojtott keserűséggel és materiális megkötöttségekkel teljes közös sorsa, melynek súlyát majd nem az elviselhetetlenség fokozza e két bonyolult lélek szintézise s az ifjabb Bolyai esetében az idegbeteg anya utárterhes örökség gyanánt egész életére ráncszedő exaltált temperamentum, mely kora fiatalágától kezdve viaskodásra tűzeli mindenki, magát szemben is.

Tabéry Géza frői hivatottságának fényes bizonyítékát látom abban, hogy éles megfigyelő készsége ennek a két „száraz” matematikusnak az életében meg tudta látni azokat a momentumokat, melyek őket, mint embereket is az elképzelt regényhősöknél százszorta érdekesebb beállításban mutatják be. Írásművészetének fölényes biztonságát jellemzi, hogy a szinte a maguk egészében megtörtént eseményeket művészi fordulatossággal olyan egymásutánban és olyan lebilincselő előadásban sorakoztatja fel, hogy az olvasó érdeklődését a könyv első lapjától az utolsóig ne csak ébren tartsa, hanem annak ujjabb és ujjabb tápot is adjon, ami a legrefináltabban szőtt elképzelt mesével is csak ritkán sikerül. Végezetül, de nem utolsók, sőt leg súlyosabb értékeként jelölöm meg Tabéry Géza regényének azt a hatását, mely nálam sem maradt el s hiszem, hogy nem fog elmaradni a regény más magyar olvasójánál sem, amit az alábbiakban fogok összefoglalni.

A „Szarvasbika”: szimbolum, — mely az ifjabb Bolyaira vonatkoztatva, egy meseterien megírt fejezetben így jelenik meg

A BÉKE KOVÁCS-a A SAS-PASSAGEBAN

Szent a béke az összes felekezetek között! Nem létezik már a numerus-clausus, mert nálunk mindenki egyformán OLCSÓ KISZOLGÁLÁSBAN RÉSZESÜL

POMPADOUR siffonok női ingekre alkalmas méterár 35 Lei	ANTONIA vásznak, ágyneműre alkalmas méterár 55 Lei	PI-FI grenadinok, ideálisan szép minőségben méterár 80 Lei	BAYADÉR szövetek utcai ruhára alkalmas méterár 85 Lei	Angerechnel Bannan kanava szövésű mosó kelmé méterár 65 Lei	KAMELIÁS-BOLGY sponge francia gyárimány sima és sprices méterár 85 Lei

PÜNKÖSDI SLÁGERÜNK

sima grenadinok, sima opálók, színes batisztok, fehér és színes etaminok, mintás libertik, fehér és színes ruhavásznak, fehér és drap panamak, fehér és drap szádák, sima és kockás poplaine, selymek, marocaine, eolínok, gyapjú grenadinok csikkal, és még millió divatcikk.

Ezek a pünkösdi olcsóságok Kovács Tesvérek áruházában kaphatók.

előttünk:

Az Oszolinszky-palota földszintjének a vadaskert felé eső bejárata egy tükörcsarnok, melynek falai a padlótól a mennyezetig s maga a mennyezet is csupa tükör. Aki ide belép, száz és száz tükörképét látja meg önmagának s a sokszoros visszafükrözésben annyira elveszti tájékozódását, hogy magától nem tud többé kitalálni. A szarvasbika a tükörcsarnokba téved s ott saját alakjának százszoros visszaverődésében megannyi ellenséget látva, viadalra kél velük. Ahogyan ő látja, a szarvaival még össze nem tört tükörfalakon kicsorduló vér nyomán ellenségei egymásután hullanak el. Minél több tükört tör össze, annál kisebb az ellenségek száma. A kastély ablakain ki-hömpölygő zene, a tomboló, duhaj, dübörgő taktusok győzelemre uszítják és végül az utolsó összetört tükörrel győzedelmeskedik az utolsó ellensége is. De aki eddig is vérzett s aki a harcban kidől — a harcos maga.

A nagy világtól szegénységük szűk határai közé elzárt kis nemzetek tudományos Fároszai ime lássátok a szimbólumban sajátmagukat! — A tükörcsarnok a külső világ s benne a vérző harcos, a ti belső rejtekeiből kilépett, — magasabb rendűséget most diadalmasan érző, a másikk pillanatban szkepticizmussal teljes magatokat marcangoló s mindenütt ellenséget sejtő, örökös lázban vergődő lelkek, mely a maga egyedülvalóságától befelé vérzik el. Ami a földi életetekben az egyetlen szép: eszméitek előre megálmodott győzelme, — álomgyőzelem s ezért a legdrágábbal, szívetek véreseppjeivel fizettek. Ti vagytok a földi boldogság számkivetettjei, a halhatatlanság irigyletjei. Amit veszítetek, reális értékei az életnek; amit nyertek — elképzelés, álomgyőzelem. És mégis ti vagytok a fonál, mely multat és jövőt összeköt. Ti vagytok a betlehemi csillag, melynek reszkető sugara az emberiség szebb jövője felé mutat. A ti megálmodott győzelmek beteljesedése a bizonyosság előttünk, hogy a vértanúság biztos ígérete a feltámadásnak s vele a halhatatlanságnak.

Most talán a kritikai jogcímén részletekbe kellene elmerülnöm. Szerkezeti kifogást kellene emelnem például azon a címen, hogy a regénynek két hőse van. Miért tegyem jobb meggyőződésem ellenére, mikor a kettő — egymás kiegészítése s egységesen érzékíti meg a regény alap gondolatát? Miért akadékoskodjam, mikor az a gyönyörűség adatott nekem, hogy egy magyar regény száz év előtti idő fakult világát, magyar sorsokat ugy elevenített meg előttem, hogy az első lap-tól az utolsóig velük éltem, velük lelkesedtem, velük szenvedtem?

Mikor a könyvet letettem kezemből az elboruló hangulat mellett is büszke elégséggel emlékeztem magyar szellemi életünk ragyogó emlékezetű alakjaira, kiket egy még nagy várakozásokra jogosító magyar író mestéri kézzel regényhősökké avatott.

Ugy gondolom, alig lehet más tenni valóm, mint örömmel, lelkesedéssel és olvasóközönségünk iránt való jóakarással ajánlanom Tabéry Géza regényét minden magyar olvasó szeretetébe.

Kocsán János.

Üzlettem megnagyobbításafolytán raktáron levő **cipőket** hal-

latlan olcsó árban árusítom ki.

Glück Zoltán Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 23.

(Csillag gyógyszerár mellett.)

Megfelebbezik a nagyszalontai lelkészválasztást

A nagyszalontai lelkészválasztás után az első napokban úgy látszott, hogy Dohy Árpád fölényes győzelme miatt az ellenpártok eltekintenek a peticiótól, tekintve azt a nagy tömeget, ami a megválasztott fiatal pap mögé csoportosult s amely százszáz szavazattal verte a többi három jelölt összes szavazatát; a petíció beadására nézve kezdetben nézeteltérésre adott okot, az azonban a hetek folyamán oda alakult ki, hogy a petícióra elegendő indokok vannak s a László és Gargya-párt közösen nyújtanak be petíciót a választás ellen. A határidő 26-án telik le. A két párt vezető emberei már elkészültek a petíció indoklásával, amely ellen többek között azt hozzák fel, hogy Dohy az állás megüresedése után napokig tartózkodott Szalontán, tehát pályázatát ab ovo vissza kellett volna utasítani. De ugyanez az ok akkor fennállott volna a László János és Nagy Dániel jelöltekre nézve is. Böszörményi Lajos ottani esperes szerint ezen az alapon nem lehet a választást megsemmisíteni, mert abban az időben Debreczeni István még csak feltételesen fogadta el szatmári állását és olyan leváltások történtek, amelyek a nyilvánosság előtt nem ismeretesek. A nagyváradi vezető egyházi férfiak szerint véleményét nyújtani e kérdésben addig nem lehet, míg az iratokat nem ismerik s amíg az ügyet valamelyes bírósági fórum be nem vizsgálja. A Nagy Dániel pártja értesülésünk szerint nem csatlakozott a petícióhoz, abból az okból, mert Nagy Dánielnek a választás előtt 988 szavazó írásban ígérte meg, hogy rá fog szavazni és csak 65-en tartották meg ígérelüket s ebből a kudarchól levonta a konzekvenciákat. A petíció azt jelenti, hogy a vizsgálat lefolytatásáig, illetve, amíg az egyházmegyei bíróság a felebbezésre meg-hozza döntését, Dohy Árpád nem lépheti át a város határát. Ha pedig a választást megsemmisítene, egy esztendőig nem pályázhat a nagyszalontai parochiára.

Idedegfájásoknál, reumánál, köszvénynél, elhízásnál, cukorbetegségnél a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz rendkívül jóhatású hashajtónak bizonyul. Az anyagcsere zavarok gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a „Ferenc József” viz-kurák nagyon szép eredményhez vezetnek. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Palestinába

vagy a külföld bármely államába utazók pontos és díjmentes felvilágosítást nyerhetnek. Ugyanott **utlevel** és **vízum-ügyeit** a **lego** **es** **szobban** és leg-gyorsabban elintézik

SCHREIER Ált. Keresk. Ügyönksége
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-új)

Női pongyolák már 175 Leitől
Női kabátok . . . 1000 Leitől
Női szövet ruhák . 450 Leitől

legszebb Model áruház Vlahuta (Szent János) u. 6. sz.

PODOL

egyetlen biztos szer a

lábizzadás ellen!

Ára 30 lei. Kapható gyógytárakban, drogeriákban. Megyei főlerakat Farkas István Apolló-drogeriája, Oradea-Mare

Lüster — vászon
DEUTSCH POSTÓ-ÁRUHÁZBAN.

LEITNER MÁRTON**RÉSZVÉNYTÁRSÁGNAL**

80 cm. széles mosó delaine . 34 lejért
Divatos liberty charmeusok . 112 lejért
Mintás batistok . . . . . 33 lejért
80 cm. ingezfírek . . . . . 40 lejért

Nic. Jorga (Zöldfa)-utcán szerezhetők be.

Nógrády József

uriszabó üzletét Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut 10 szám alá, a Stern palotába helyezte át!!!

LINOLEUM Haas Lipót

legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességgel áruház

Főlerakat: ORADEA MARE

Bulevardul Regele Ferdinand No. 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA.

Mélyen leszállított árak!

Felöltőszőrű gummikabátok

legnagyobb választékban, elegáns fazonban 900-101

VIASZOS VÁSZON

prima minőségű gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr. — — — — — 100.—
100 cm. széles mtr. — — — — — 125.—
125 cm. széles mtr. — — — — — 145.—

BŐRVÁSZON

kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére

nagy választékban

115 cm széles 115.— Leitől feljebb.

LINOLEUM

szobhnál szebb mintákban

70 cm. széles — — — — — 135.— Lei

90 cm. széles — — — — — 170.— Lei

padlóbevonásra mintázott vagy parket-linoleum

200 cm. széles négyzetméterenként 237.50 Lei

Kapható 250—300 méter szélességben is.

SZŐNYEGEK

Strapa futószőnyeg 70 cm. széles — — 96.—

" " 80 cm. " — — 139.—

" " 90 cm. " — — 169.—

Ágyelő szőnyeg „Boucle” — — — — 125.—

Ottoman takaró „Karamani” — — — — 1600.—

Két oldalt használható ebédőszőnyeg

nagyon szép mintákban 200×300 — — 1730.—

Ezenkívül nagy választék függönyben,

fali szőnyegben, láb örlők, mindenféle

gummlárk, tornacipők, sárcipők, játé-

árú, gu mlabda stb. stb.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Vigyázzon! Május 29-én a kolozsvári Tordai-uti villa kisor solásának napja. Elkészik a sorsjegy vásárlással

A 200 leies sorsjegyek kaphatók: Nagyváradon a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Banknál, a Hegedűs Hírlapirodában és az Industria Banknál. — Érmihályfalva a Cultura Hírlapirodában és az Egyesült Érmihályfalva Takarékpénztárnál, valamint 203 lei előzetes beküldése mellett a „Sirocco” irodában, Cluj, Strada Regina Maria 14.

Május 19-től emelkedett a kamatláb

A bírói eljárás gyorsításáról szóló törvény a Hivatalos Lapban megjelent. A törvény szeptember 15-én lép életbe, és a kamatlábra vonatkozó rendelkezése zonnal életbelépett. A törvény a kamatlábat felemelte és pedig polgári ügyekben a Banca Naționala mindenkori kamatlábján felül 4 százalékkal, tehát jelenleg $9+4=13\%$, a kamatláb, kereskedelmi ügyekben a vizleszámitolási kamatlábon felül 6 százalékkal, tehát jelenleg $9+6=15\%$. Megszűnik tehát az a mostanig tartó helyzet, hogy az adósok eretleltik magukat, mert eddig a kamat és az ügyvédi költség kevesebb volt, mint a banki jutalék. Ezentúl a most emelt kamatláb fizetésre fogja serkeneni az adósokat.

A törvénynek a bírói eljárás gyorsítása lenne kifejezett célja, s e helyett vissza fogja vetni arra az időre, amikor a jogszolgáltatás a leggyengébb volt, a 0-es és 80-as években. A törvény szerint a felperes keresetében az ügyre vonatkozó összes tényállást és bizonyítékokat köteles felsorakoztatni, mert későbbi szakában az eljárásnak nem érvényesíthet semmit. Ugyanígy az alperes 10 nap alatt köteles előterjesztetni minden bizonyítékot s a tényállást, mert ha ezt nem teszi, akkor elveszti a védekezési jogot. Ez a formalizmusnak túltengése s az anyagi jognak a formalizmus kinzömencéjébe való helyezése.

A törvény nem terjed ki a járásbíróóságokra, itt a régi eljárás marad életben.

A törvény a kereset kellékeit felsorolva úgy intézkedik, hogy ha a felperes elmulasztotta ezeket betartani, nem pótolhatja később, mint eddig beadásokkal, kérvényekkel.

A keresetből kihagyott indokok és bizonyítékok továbbra nem léteznek.

Ha valaki tanuhalgatással, vagy helyszíni szemlével akar bizonyítani s ezek elrendelését kéri, köteles a költségeket öt nap alatt letenni, mert ha ezt elmulasztja, elvesztette jogát ahhoz, hogy e címen bizonyítékait érvényesíthesse. Szegény ember tehát, aki nem jut pénzhez, elesik ily módon a bizonyítástól. Megeshetik, hogy a vidéki ember kap perirátot 30 napi terminussal, az hiszi idézés s a kijelölt napon megy el az ügyvédhez és így elküsi a beadvány beadását, elesik a védekezéstől. Ügyvédi kényszer ugyan ezentúl sincs, csak a felelőző fórumoknál, de ha a védekezési iratot nem terjeszti be a kitűzött 30 nap alatt, minden védekezéstől el van vágva az alperes.

Van a törvénynek egy sajátságos intézkedése, amelybe eddig is belekapaszkodtak, a kellő felbélyegezés hiánya esetén a felek kifogást emelhetnek a beadvány tárgyalása ellen. Emlékeztünk rá, hogy egy ízben 50 banis bélyeg hiánya miatt a kereset elutasítását kérte az ellenfél. Elutasították. Mi lesz akkor, ha a bélyeg nem véletlenül tűnik el a beadványról?

Halasztásnak a felek beleegyezése dacára is csak egyszer van helye. Ha a fél akkor nem jelent meg, mikor ügyét tárgyalták s nem adta elő azt, ami beadványában van, elesik a további védekezéstől.

A bíróság elrendelheti a felek iratába foglaltakra a bizonyítást. A szóbeli tárgyalás lélek nélküli, mert semmivel sem szabad többet elmondani, mint az iratban van.

A tárgyalás előtt sorsolják ki a bírót, aki tárgyal, s ítéletet mond, tehát előtte ismeretlen ügyeket kap kézhez. Kénytelen lesz az ügyeket elhalasztani, hogy tájékozódjék, s így a törvény nem éri el célját, inkább lassítja a peres eljárást, mint gyorsítja. A kisorsolás azzal a cél-

lal került a törvénybe, hogy a bíró egyetemes kiképzést kapjon és slágfertig legyen. A bíró azonban nem ismeri a hozzakerült ügyet, így nem is tárgyalhatja.

A törvény haladást jelent a regátheli helyzettel szemben, de a nyugati jogszolgáltatást véve, visszaesés.

Dr Ciordas és dr Bolcas meggyilkolásának ügye a bíróság előtt

Május 29-én egy-két hétre tervezett bűnügyi tárgyalás kezdődik a nagyváradi kir. törvényszéken. Magos József volt belényesi csendőrmestert állítják Predovic János törvényszéki bíró büntető tanácsa elé, akit azzal vádolnak, hogy egyik részese volt az 1919 tavaszán meggyilkolt dr Ciordas János és dr Bolcas Viktor belényesi meggyilkolásának. Magos József tagadja, hogy a gyilkosságban részt vett, vagy arról tudott volna. Azt állítja, hogy jelen volt, amikor éjjel Reviczky százados, a katonaság parancsnoka parancsot adott két katonának, hogy állítsák elő a két ügyvédet, majd később, mikor a katonák nagyon sokáig odavoltak, neki adott parancsot, hogy sürgesse meg őket. Ő elment és közvetítette a parancsot a két katonának, de hogy azután mi történt, ki és hova szállította a két ügyvédet, nem tudja, mert hazament s lefeküdt. Nem tudott s nem is hallott arról, hogy a letartóztatottakat Lunkára szállították s ott kegyetlenül, embertelenül kivégezték őket. A menekülő katonákkal ő is Magyarországra

menekült de 1924. márciusában hazajött a székelyföldre szüleihez, ahol letartóztatották.

A tárgyalásra 180 tanut idéztek be eddig és a főtárgyalás legkevesebb két hétig fog eltartani. Magos József vádlott védelmét Kocsán János volt táblabíró ügyvéd látja el. A fővádlott Magos József mellett még 18 másodrendű vádlott is szerepel, akik jelenleg szabadlábon vannak.

Érdekes fordulata az ügynek, hogy a nagyváradi rendőrség előtt egy tanu jelentkezett, aki jegyzőkönyvbe adta, hogy Magyarországon együtt dolgozott egy volt őrmesterrel, aki neki elmondotta, hogy ő lőtte le az ügyvédeket és pontos leírást adott a történetekről, amik talánnak is a nyomozás adataival. Ez a tanu kijelentette, hogy vallomását hajlandó esküvel megerősíteni. A főtárgyaláson tisztázandó egy Magos nevű főhadnagy állítólagos szereplése, akire a tanuk egy része hivatkozik, hogy azonos volna-e ez a vádlottal, aki a tanuk, volt tisztjei szerint csak manipuláns őrmester volt.

Szenzációs felfedezés

A német laboratórium, a francia tudósok és az angol politikusok nem dolgoztak még annyit a hadi fel- és leszereléssel és nem adott annyi gondot Wilson békepontjainak összeállítása, sőt a békekonferenciák sem érték el azt az eredményt, hogy éppen a nyári időben, a tikasztói hőség után, a pihenésre vágyó közönség nem képes saját otthonában, saját hazájában békés nyugalomra találni.

Az Állam gondoskodik polgárai életéről, vagyoni biztonságáról, de a küzön-ség vérenek állandó kiszípolozásáról képtelen gondoskodni. Különösen akkor, midőn a kisebb csinálja a nagyobb ellen a támadást. De a huszadik század ezt is meghozta, hogy hogyan tegye tönkre a nagyobbat az ő kisebb ellenfelet. Igaz, hogy egynegyed évszázad nehéz és fárasztó munkájába került ezen kérdés megoldása, de meg van. És így mindenki az ellenségétől megszabadulhat, visszaszerezheti békéjét, nyugalmát és családi boldogságát. Mert ez az ellenség nem a határon túl keresendő, hanem minden családnak, nemzetiségű különbség nélkül saját otthonában, illetve lakásában, hogy ettől megszabaduljon, leverette a falat, tönkretette drága és értékes butorait, diványát, és matracait elégette, legjobb esetben olcsón eladta, s mikor mindez megtörtént, butorától és pénztől megszabadult, ujakat szerzett be, de este, midőn pihenésre hajtja a fejét, vérszomjas ellensége: a poloska megérsik. Hogy ettől megszabaduljon, arra van egy mód, mellyel minden piszkolódás és bármily drága butor, divány, ágybetét, olajfésztény rongálása ki van zárva.

Ezen módszer által a falaknak, festésének, a tapétáknak semmi bántódása, vagy színváltozása nem történik. Ha erre vonatkozólag részletes felvilágosítást óhajt, úgy forduljon Lovas Károly lakástisztító vállalatához Arad, Sirada Ojuz 111.

Vége a milliós ábrándnak

A szűcsmester furcsa ember volt s Amerikából jött vasuton. Nagyváradon leszállott s megpillantott egy pompás leányt. Megkérte a kezét s mikor reménykedhetett, hogy ha igazolja azt, amit mondott, elveheti a leányt, elutazott haza, szüleihez.

Olyan szépen indult a regény, a milliós megjelenik egy kis házban, felkeresi Hamupipóké, a ki várja a királyfit, habár szűcsmester képében és alakjában is jelentkezik. A leány tudomásul vette az esetet, a férfi rajongását, aki leszedte volna a csillagokat az égről úgy örült, hogy ráakadt a leányra. Venni akart aranyat, ezüstöt, gyémántot, mindent, de a leány azt mondta: hogy majd azután. Mindössze egy amerikai jumpert vett át a fülig szerelmes milliómostól.

Multak a napok a levelek sűrűn érkeztek, de egyszerre csak beütött a krach. Amerika nem ereszt be a romániai leányt. A szűcsmester elhallgatott csak egy levelezőlap érkezett, amelyen azt írja, hogy hazamegy Amerikába s kieszközi ha kell az elnöktől, hogy beutazhasson oda a leány is. Azóta nincs hír róla, azt mondják, hogy a gyorsan hevülő Amerikai másik nőt talált, akibe belehabarodott.

A leány higgadtan vette tudomásul az esetet, a jumpert nyugalomba helyezte s felvette az érintkezést azzal az európai fiatalemberrel, aki ha nem is csillogtat milliókat, de hűséges szíve van s nem hül ki, mihelyt egy másik leányt lát.

Villamos felszerelési vállalkozó Stern
Telefon: 5-56.

NÉZZE MEG!
BLEIER kirakat árait, Sas-passage.
Női fehérneműekben, csipkékben a legolcsóbb bevásárlási forrás. 1006

Házátalakítás miatt a
raktáron levő összes

CIPŐKET minden elfogadható
árban elárusítjuk.

GONDA TESTVÉREK, Bul. Regele Ferdinand 5. Park szálloda épület.

Elárvult gyám-ügy

Irta: Verner Kálmán

Még csak azt kell felemlíteni, hogy az anyagi dolgajait rendbe hozni nem tudó, avagy tartózkodási helyük megjelölése és vagyoni kezelő megnevezése nélkül ismeretlen helyre mind nagyobb számban eltávozó, továbbá a tékozlás miatt gondnokság alá helyezettek mindennemű rendezetlen ügye is és pedig oly mérvű gyámhatósági teendőt képez, hogyha bármikor a hozott intézkedések jogerőre emelkedése dacára is a gondnokolt részére joghátrány állapíthatnák meg, a felelősség elsősorban az ügyben eljáró gyámhatósági tisztviselőket terheli.

Ha még csak arra hivatkozunk, hogy a különválva első házastársak gyermekeinek elhelyezése, a tartásdíjnak a szülőkkel szemben való megállapítása, a gyermekek érdekének a szülőkkel szemben való megvédése is gyámhatósági feladat, ha nem is említjük a kiskorúak életében előforduló vallásváltoztatást, kivándorlást, avagy más, az emberi életben előforduló hasonló természetű ügyeket: be kell látni azt, hogy a gyámhatósági közigazgatás mennyire közel áll az élethez, s annak helyes ellátása milyen sok kívánalmakat foglal magában.

És mindezek dacára és dacára annak, hogy nem is olyan nagyon régen Bruxelesben a művelt államok szakértő kiküldöttjei által tartott kongresszuson az állapított meg, hogy a gyermekvédelem s a vagyon megtartás s kezelés szempontjából is a magyar árvaszéki intézmény a legjobb, mégis ezen törvényünk is ugy a gyónreformáltatott, hogy a jövő év január 1-én életbelépő új gyámügyi törvény voltaképpen a gyámügyi közigazgatás teljes megszüntetését jelenti.

Ugyanis nem kevesebb lett kimondva, mint az, hogy az árvaszékek mint önálló hatóságok megszüntetettek. Az árvaszékek a törvényszékekhez osztatnak be, mint különálló szekciók és egyes tanácsban működnek és másodfokban a törvényszék kétagu tanácsa, harmadfokban pedig a Tábla háromtagu tanácsa bírálja el az ügyeket. Kimondatott, hogy az árvaszékek tisztviselői karából és pedig az elnökökből és ülnökökből az ötévi szolgálati bíró jogvégeztek a felsőbb bírósági tanács véleménye alapján bírónak nevezhetők, a segéd- és kezelőszemélyzet pedig lehetőleg a bíróságnál alkalmazandó.

Mint hogy egyidejűleg a törvényszékeknek a létszámapasztást mondták ki, nagyon kétséges, hogy az árvaszéki tisztviselők közül lesznek-e és pedig szerzett jogaik megfosztásával — kezdő bírók, tehát kisebb fizetési fokba egyesek kinevezve?

Tehát újból egy csomó tisztviselőnek megélhetése válik bizonytalanná, mert hiszen, ha ezen tisztviselők nyugdíjaztatnak, éppen a most hozott nyugdíjtörvény szerint oly kevés nyugdíjban fognak részesülni, amely megélhetésüket biztosítani nem fogja.

De ezen egyes családokat érő kárnál, nem lesz-e még nagyobb a nagy közönséget érő károsodás?

Nem a bíróság eljárásának kicsinyítése az abból eredő félelem, hogy az árvaszékek az igazságügyhöz osztatnak be, de azon tudatból, hogy a bíróságnak a közigazgatástól történt elválasztását is az ez a szükségessé, hogy az életviszonyokat szabályozó törvények száma és minősége az idők folyamán oly tágerőre lett, hogy egész élet kellett ahhoz, hogy valaki magát a bírói s külön élet, hogy a közigazgatási szakmára jól kiképezze. És

hogy az egész életet felölölő közigazgatásnak a jogtudományi ágától való elválasztása sem mutatkozott elegendőnek, ezt abból is láthatjuk, hogy a gyámügyi közigazgatás, mint külön ág attól elválasztatott, mert a gyámügyben való szakképzés és speciális reátermetség kiválasztása mutatkozott szükségesnek.

A bíróság igazi feladatát a bírói funkció gyakorlásával, az igazságnak a felvagy alperes által felhozott döntő bizonyítékok mérlegelése utján felderítésével, az ítélkezéssel oldja meg s a jogfejlődés e téren csak az lehet, hogy a bíróság az ítélkezés tárgyát nem képező, nagybárra egyszerű nyilvántartási teendőkől mentesítették.

De bírói funkció tárgyává joghátrány nélkül a gyámhatósági eljárás tárgyát képezett kérdések, hogy nem tehetők, ezt igazolni fogja a közel jövő! Mert hogyan lesz bírói funkció tárgyává tehető pl. a gyermek és szülő közötti érdekellentét, a gyermek elhelyezése, az árvák s gondnokoltak pénzének elhelyezése, gyümölcsösztetése, kölcsönadása?

Hogy az árvaszékek hármastanácsban hozta meg érdemleges határozatait, annak is ép úgy megvolt az értelme, mint a bíróságnál a jogfejlődéssel mindég bővült tanácsüléseken való ügy elintézésnek. Mert a „több szem többet lát” elve az ügyek helyes elintézésénél még jobban érvényesül.

Tagadhatatlan, hogy fordultak és fordulnak elő és pedig sürűn esetek, midőn a kiváló előadó egyetlen intézkedése sem lesz a tanácsban megváltoztatva, de az ily előadó precíz munkájára vajjon nincse kihatással annak tudata, hogy előadói tervezete különböző szemüvegen át fog megbirálatni.

Az egyes tanácsban való ügyelintézés csak nagymérvű visszaesés lesz és pedig nemcsak azért, mert előreláthatólag nem a gyámügyi igazgatásban teljesen jártas, magokat csupán erre képzett s kellő minősítésű bíró lesz az ügyet elintéző, de azért is, mert nem lesz ellenvéleményt nyilvánító.

Pedig hogy a nagy közönség még az eddigi rendszerrel szemben is új követelményekkel lépett fel, azt is igazolja, hogy az 1877. évi XX. t.c.-nek modernebb alapokra fektetése tárgyában már az 1914. évben megkezdődtek a szakértő tanácskozások. Ezeket a jogrend fejlődése irányította és pedig oly mederbe, hogy az árvaszékek csak mint felebbviteli és ellenőrző hatóságok kevesebb létszámmal maradjanak meg, de maga a gyámügyi közigazgatás decentralizáltassék.

nak meg, de maga a gyámügyi közigazgatás decentralizáltassék.

A járási, illetve járásbírói székelyen működőnek tervezett árvaszéki tisztviselőnek azután feladata nemcsak a gyámügynek a személyes ösmerettség környezett látása folytán az eddiginél is precízebb elintézése, hanem a perenkívül és nyilvántartási ügyek ellátására is kiterjedő lett volna, mert a gyakorlat azt mutatta meg, hogy a jogkereső szegény népet érdeket alaposabban meg kell védeni mint azt a népirodák és különféle jogvédők és tanácsadó intézmények tehették és mivel a szegény emberek ügyeinek legnagyobb része azért nem nyert kedvező és gyors elintézt, mert nem volt jól előkészítve s a bíróság, vagy közigazgatási hatóság magát az elintézésre illetéktelennek mondotta ki, tehát annak szüksége mutatkozott, hogy legyen egy oly hatóság, mely a jogkereső szegényeknek rendelkezésre álljon és a bár szóbelileg előterjesztett kérelmet a bírói ítéletre, vagy közigazgatási döntésre előkészítse.

A haladás útja a jogfejlődés alapján így lett kijelölve és hogy ezen utirány legszébb és legszeretettebb intézményünk, a gyámügyi közigazgatás megszüntetésével meg nem tartatott, azt már látjuk és hogy ebből mily kár származik, azt megmutatja a közeljövő, midőn nemcsak a hivatalok elvesztett tisztviselői tábora, hanem a ügyeik elárvultán siránkozó tömege megszaporodni fog!

Gabonaszák, vízmentes ponyva, kenderőtömlő
Spitzer zsák kereskedőnél, J. Jorga (Zöldfa-u)

Legjobb tenniszclópók Reichardnál

Angol **DIVAT-SZÖVET** ujdonságaim
tavaszi megérkeztek
Elsőrendű **URI RUHÁKAT** készítenek szolid
árban. Pontos kiszálgálás
SCHWARTZ MOR
uri-szabó. Str. Avram Iancu
(Kossuth Lajos-utca) 14 sz.

Számlázásban jártas jó kézírással bíró fiatal

tisztviselőnő
azonnal felvétetik.

Ajánlatokat „Kereskedő” jelige alatt a kiadóhivatalba kérünk.

Üzletáthelyezés miatt

raktáron levő összes áruimat mélyen
leszállított árakban kiárusítom.

Kálmán Sándor

Ékszerész
Piaja Unirii.

Nem félrevezetés akart lenni

ellenében egy új házat vagy 1200 dollárt ajánlott fel a tulajdonos a szerencsés nyerőnek, de hogy további óriási kedvezményt nyújthasson, további 100 darab egyenként 250 lejes készpénz nyereményt tűzött ki. Így minden 18-ik sorsjegy nyer. Ezért lett a sorsolás pár napra elhalasztva. Alig 1—2 sorsjegy van még a Hegedűs Hirlapirodában. — Ne legyen könnyelmű, soha többé ilyen esélye nem lehet.

Várad az elemek harcában

Anno domini 1836-ban, június 19-én a szokatlan hűvél nyílt az váradi utak lecsukott zsugátereit. Mögöttük a rók-szekfűk, bazsalyikomok ájultan hajtották lankadt fejüket és sűrű illatot lihegettek a nehéz levegőbe. A muzsikáló óra elengette a commode tetején a bécsi valót; délutáni álmát szunnyadta a nemes város...

Az utcákon alig ügyelgett néhány kutyellen gyalogló. Hivatalos emberek, hajdúk és más közrendű nép. Hunyorogtak az éles, teli fényben. A spektrumot hatni dehogys jutott eszébe valakinek!...

Egyszer csak — három óra tájban — a főgőg katolikus templom piactérre szülő ablakában nagyot rikoltott a rezes (tubus*). Riasztó rekedt hangja elcsúszott, mikor a toronyból vöröspesztő zászló ereszkedik alá és kavarog, lebeg a szélben. A román püspök palotájára felé veres vésztiósián, mint valami ropant ragadozó-madárnak tüzes szárnyakkal. A kaplán portája fekete füstfelhőbe bökölőzik s a palánk tövében a kegyes ifjú öccse kiveti markából az üszkös szalmacsóvét. Kárörömmel, dacosan föllegyint, majd elosan futva, végig az utcákon, mint akinél beteít a bosszú...

Az alvó házak hirtelen kinyitják szemüket. Tárulnak a zsaluk és gyúl a kandik. Futnak a felesapódó lángnyelvek iramban, mialatt a toronyban a félrevert hang egyre kong...

A négy utca-kapitány a kézi-feccsenget keríti elő, a tizedesek robnognak a vashorgokkal, a hajdúk fölrazzák a pihenő éleli öröket s fogják a vízfordó szekereket, töltögetik serényül a „vasos” horgokat. Lobog a szekéren a piros zászló, szöve a város-kapitány sipja és futnak a szon-pendült városi csikók veszett iramban.

A nép arcán ijedelem sápadtsága. A fő-utcaból Ráth József kanyarodik ki, a szputzinus-utcaból öreg Hitzig György kelt elő. Pap György a Petze-utcaból és arengye Miklós a Magyar-utcaból futvást tartanak a piac felé. A Német-utcaból Lombor Dávid löstát lihegve, Wágner József uram pedig a Körös-utca irányából markodik hivatalos buzgalommal a forró piactérről. Mindnek vállán az őrizetükre szott vashorgok s szitkozódnak mind ereken, mert — Isten ügye — az a este nyél, amit a markukban szorongatnak: rossz egytől-egyig... Van, amelyik örött, a másik csonka. Azokra ugyan mai napig gondja senkinek sem vala, mert hiszen ki hitte volna...?

Am hasztalan most már az igyekezeti a szél gyorsabban jár, mint a szorgos ember szándék és gyorsabban, mint a gonolat. Mire szép rendben összegyűlnének a lók és oltó-szerszámok, nincs többé erre és hol oltani. Eg a görög templom, a ingok, közepett a régi Kovács-kúria és obog a vörös-fekete fátol végig a Magyar-utcan. Lobbot vet a Kapucinus-utca, a piaci fabódékat úgy összehorogtatja a sör-fuvalant, mint holmi apró kártyahá-akat. Nyargal a tűz a Püspök-utca felé. A vas fogadó is vendégül látja a bomlott örös menyasszonyt s amerre annak szok-tyahurca végigsuhan: fölizzik a padlat, sarátra kap a gerenda és szürke perme-egben hamvad a pernye.

— Eg nemes és „szabados” Várad városa...!

A fejvesztett polgárok riadtan kap-

kodnak, de céltalan loholásuk eredmény nélkül marad, míg a rettenetes elem maga meg nem elégteli a bálát és naphajlattal a romok közé saját jószántából aludni tér. Megkönnyebbülés száll Várad zaklatott népére az éjjel, csillagsköfűmos palásba burkolózva. A szorongás fölenged s mindenek remélik, hinni akarják, hogy a veszedelem megszűnt. Virrasztó ablakok mögött a Gyíresről előszármazott gyújtogató fattyúról esnek most szigorú szók és váltig csodálják, hogy a tizenhat esztendő ért fiatal lélek a sátán cimboraságát miképp is tudta ennyire befogadni...?

El lehetne tanakodni ezen csibuk-szó és rokkapergetés közben, ha idő maradna rá. Azonban alig pitymallik Várad fölött a kormos ég: máris felbőg újabb az őröronyban a rezes tubus. Akik lenyergeltek tegnap félelmüket, ma megint kántároznak a tanács-urak, örök, hajdúk, mindenki, aki kezét-lábát bírja, a Magyar-utca felé.

Krómer János érdemes asztalosmester kéményére ismét fölzállt a vörös kakas.

Estére üszkös romhalmaz a Püspök-utca is... Harmadnap pedig Szabó András fia, a tizenkét éves István segít azon, ami még megmaradt. Mái se tudni: az elméje hibbant-e félre, vagy talán a tűzi látvány beteg szomjusága adta kezébe a gyújtó szöveteknek, mellyel saját apja házát és vele az egész várost pusztulásba borította. A hirtelen támadt szélvészben kigyó módjára küszik végig a láng a tikkadt ház-födeleken és 1836 június hó huszonegyedik éccakájára László király nemes városa, ez a bomlott gyermekek játék-prédája, Várad — földönfutó...

A Teleki és Körös-utcaik kivételével kő a kövön nem maradt. Nyolcvankilenc éve ilyen tájt a szabad ég alatt éjszakázott Várad és a csillagokon kívül nem volt, aki törődjön a máról-holnapra lett koldusokkal...

A kárvalottak a vásott gyermekeket átkozták, a város tekintetes Electa Communitása*) pedig a szelekről emlékezik meg szemrehányó szóval, nemkülönben a nagy szárazságot is okolja a veszedelemért az a bizottság, mely a katasztrófa keletkezési körülményeinek bevizsgálása céljából a tanács részéről kiküldetett.

...Sárga, poros akta... „Nemes és szabados” Várad kiáltványt intéz 1836 október 15-én a közönséghez, felszólítva, hogy a tűzoltó felszerelésnek „régie alapottyába való helyzetetését” adományai-
val tegye lehetővé. Hiszen a tűz megmutatta, hogy ezekre a kellékekre milyen erős szükség van mindenkoron s hogy mekkora érdeke a jeles társadalomnak a tűzoltó-szerszámok csorbítottatlan megtartása...

A fölhívás azt mutatná, hogy fő-Váradnak ideálisan jó és kellőszámu fölszerelése lehetett, mely pusztán azért nem tudott dacolni a katasztrófával, mert valóban az elemek különösen vad „dühös köd és ével” került szembe. Erre vall legalább, hogy a nyűtt papirosok közt hasztalan keresek olyan iratot, mely a tűzoltó készülék növelését ajánlaná. A tanács csupán karbahozni javasolja a régi eszközöket, melyeknek számával és teljesítő-képességével láthatólag meg van elégedve.

Vessünk talán egy pillantást arra a leltárra, melybe a tekintetes Electa Communitás úgy bele volt nyugodva! S hogy

egyben a város tűzrendészeti fejlődését is megítélhessük: hasonlítsuk azt össze a tűzvész előtt tíz évvel összeállított inventáriummal, mely következőleg fest:

„1 darab sárga festett vízi puská slauch**)

nélkül. Rossz az alja.

1 darab veresre festett vízi puská, slauchhal

együtt, de rossz az alja.

1 darab kisebb vízi puská slauchhal elgyütt.

6 darab vízi szekér, a hozzá tartozandó vasos

hordókkal elgyütt.

4 darab kézi vízi puská a négy utzakapitá-

nyoknál.

4 darab vashorog rudastul a négy tizedesné.

Rossz a nyél.

Sas-utczán, Kapucinus-utczán egy-egy horog.

(Elvesztett) Petze-utczán egy horog. (Nyel-

rossz) stb.

1 darab tűzi láda zászóval elgyütt.

2 darab éjjeli lámpás a hajdúk szobájába.

3 darab ótska vászon vedér, rossz.

A gör. kath. templom tornyában egy darab ve-

res posztó zászló.

2 darab éjjeli nagy lámpás a toronyba.

1 darab tubus és egy kis sip...”

Igy szól az 1826. évi leltár, míg ennek

*) 236-836 sz. ügydarab melléklete a városi leltárban.

**) slauch: cső.

Végeladás és kiárusítás

nincs cégemnél, ellenben

a hét minden napján

olcsón és szolid alapon vásárolhatja áruházamban

a nyári divat összes ujdonságait

u. m.: Vásznak, fehérneműk, gyönyörű zefírek, mosó kelmék, selymek, angol férfi öltönytűk, szőnyeg, függöny, ágy- és asztal terítők, harisnyák, keztyűk, legu. abb divatu női napernyők, saját különleges gyártmányu perzsaszőnyegek, valamint összes fonalak nagyban és kicsinyben

külön férfdivat osztály

legjobb fehérneműk-mérték után is, kalapok, kötött- szövött árúk, nyakkendők és utazási cikkek

Néhány cikk tájékoztató ára:

Féhernemű vászon és siffon . Lei 33—
Divatos mosó delain . . . . Lei 35—
Jó mosó creton . . . . . Lei 33—
Eponge ujdonságok . . . . . Lei 81-től

Czillér Imre

nagyáruháza

nagy tömeg varrott szandál, vászon,

1547

ennisz és selejtes Carmen-cipők érkeztek a

Selejtes cipőáruházba

Színház-utca 4.

Olcsó árak!

ellenébe tíz év múlva, közvetlen a katasztrófális tűz előtt következőleg hangzik az inventárium, melynek visszaállítását a Választott Község olyan hön sürgeti:

1 darab nagy zöld vízi puská, slouch nélkül... (Tíz éve sárga volt. Ugyígy, állították. De cső hozzá még most sincs...)

1 darab veresre festett vízi puská slouchkal együtt és bórzsakóval, a slouch rossz. (Tíz év alatt bizony el is romolhatott a cső. Ezzel szembe a helyzet egy bórzsakónyit javult.)

1 sárgára festett vízi puská slouch nélkül.
1 kisebb vízi puská, de a slouch rossz.

3 (!) darab vízfordó szekér vasos hordókkal. (Tíz éve hat darab volt. Háromnak ugylátszik lábaskelt.)

2 darab kis, kézi vízi puská, melyek közül egyik a malomnál van.

4 darab réz kézi vízi puská a négy utzakaplatányoknál.

4 darab vashorog rudastul a tizedeseknél, továbbá egy vashorog a Sasutván, Kaputinus, Petze, Magyar, Német és Körös-utván.

2 darab tűzi láda zászlóval.

3 darab éjjeli lámpás a hajduk szobájába. A toronybéli felvigyázónál zászló, lámpás, tubus és sip....

Nemes Várad város tűzrendszete tehát 1826-tól 1836-ig fejlődött egy nagy zöld fecskendővel, de slouch nélkül. Ket kis vízi készséggel (ám egyik közülök a malomnál üdül), egy tűzi ládával és zászlóval.

Ezzel szembe visszafejlődött három „vízi szekérrel” és a megfelelő „vasos” hordókkal. Egy éjjeli lámpás pedig a toronyból a hajduk szobájába repatriált, miközben a veres és sárga vízi-puskák csöve elromlott. Nem panaszkodhatnak azonban, mert helyébe viszont vörösről sárgára csinosodtak.

És ezzel a felszereléssel akarták ősi Várad szegény földművelői feltartani azt a dühöngő árt, mely úgy fölperzselte hajlékaikat, hogy — késő utódok — számunkra csupán üszkös emlékü maradt. Tragikomikus.

De a szurkos romok fölött mégis felépült Újváros. Hogy a koldusbokra jutott polgárságnak mekkora erőfeszítésébe kerülhetett ez az ujjaüzlet, azt ma már fölértékelné se tudjuk. A nagy munkának csupán egyes fázisaiba tekinthetünk be. Am így is fogalmat alkothatunk magunknak arról a letűnt társadalomról, mely ilyen szizifuszi teljesítményre képes volt. Érdekes jellemek, szokások vetődnek föl, bepillantást engedve az előttünk járt emberek lelkébe, családi, társadalmi és közgazdasági életébe s hol mosolyogva, hol megindultan tünődhetünk felettük.

Jellemző, hogy az ujjaépítés mozgalmát mindjárt kezdetén egy tűzkárbecsülési pörlekedés vezeti be, mely első fecskéje, de nem utolsó mohikánja Váradon ennek a műfajnak.

(Folytatjuk.)

Börgarnitúrák, hencserak, madracok, rendelésre és készen is kaphatók.
GIDÁLI MANÓ

kárpitos, Str. Clorogariu (volt Uri-utca) 2. szám.

Pásztor Árpád: Tolsztoj tragédiája L. 220

Legjobb tenniszcipők Reichardnál

Tisztelettel értesitem a n. é közönséget, hogy a **Str. Nio. Jorga (Zöldfa-utca) 10. alatti orth. שרן étermet** ugyanezen házban az udvarba helyeztem át. Izletes konyha. — Sives pártfogást kér: **Özv. Grósz Adolfné** vendéglős. Lakodalmak rendezése és abonama a legolcsóbban.

Convocare.

Domnii acționari al „Industria de pădure din Bălța Soc. pe acți” prin acesta sunt invitați la

adunarea generală ordinară a IV. care se va ține în 2. Iunie 1925. la orele 4 d. m. în localul oficial al societății Oradea-Mare, Str. Episc. Pavel 27.

Ordinea de zi :

1. Raportul consiliului de administrație despre anul de gestiune 1924.

2. Raportul despre bilanțul și hotărârea relativ la distribuirea profitului net, descarcarea Consiliului de Administrație și a Comitetului de Cenzorii.

3. Alegerea membrilor în Consiliul de Administrație.

4. Alegerea membrilor în Comitetul de Cenzorii.

5. Stabilirea tantiemelor a cenzorilor.

6. Propunerii eventuale.

Extras din statutele : 10. §. La adunarea generală numai acționari vor avea drept de vot, cari depun acțiunile lor cu o zi înainte adunării generale. 11. §. Fiecare 10 acțiuni au câte 1—1 drept de vot.

Oradea-Mare, la 22. Maiu 1925.

Consiliul de administrație.

Meghívó

Az Industria De Padure Bălța Soc. pe acți. (Rézbányai Erdőipar rt.) részvényeseinek 1925 évi június hó 2-án délután 4 órakor Oradea-Maren a társulat hivatalos helyiségében (Pável-utca 27) tartandó

IV-ik rendes közgyűlésére

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1924. üzletévről.

2. A zárszámadások előterjesztése és ezzel kapcsolatosan a nyereség hováfordítása és az igazgatóság és felügyelő bizottság részére adandó felmentvény iránti határozat hozatal.

3. Igazgatósági tagok választása.

4. Felügyelő bizottság választása.

5. A felügyelő bizottság díjának megállapítása.

6. Esetleges indítványok.

Kivonat az alapszabályokból: 10. §. A közgyűlésnek csak azok a részvényesek bírnak szavazati joggal akik részvényeiket a közgyűlés előtti napon a társaság pénztárándl letették. 11. §. A közgyűlésen minden 10 részvény 1—1 szavazatra jogosít.

Oradea-Mare, 1925. május 22.

Az igazgatóság.

Uj bádogos és szerelő üzem. **FARKAS,**
Strada Episcopul Pavel (Pável-utca) 18 szám.

Nagy alkalmi vétel

nyári kötött árukban

Gyermekek trikók és soknik, harisnyák, fürdő ruhák, keztyűk és egyéb nyári kötött áruk

amig a készlet tart

20% engedménnyel

kerülnek eladásra a

HÓFEHÉRKE áruházban

Piața Unirii (Szf. László-tér)

Sas palota

Vasárnap d. u. 6 órakor

Temesvár — Nagyvárad

válogatott

a Károly trónörökös
sportpályán.

Háló, ebédlő
és uriszoba

BUTOROK

megér-
keztek

és legelőnyösebben beszerezhetők

Wallerstein Ferenc utódl,

DANIBERG és WALDNER

butoráruházban

Str. Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 21. szám.

Elegáns finom uriszabóság

Speciel angol szövetek raktáron!

Szolid kiszolgálás! Szolid kiszolgálás!

HACKMAYER

url szabó, Avram Janou (Kossuth)-utca 2.

Mindannyiunk érdeke
jól, olcsón ruházkodni!!

1 m. prima cérna zefier . . . . . Lei 40
1 m. békebeli lilium vászon . . . . . Lei 54
1 m. schweizi himzett batiszt . . . . . Lei 60
1 m. teheremü vászon prima . . . . . Lei 40
1 m. valódi francia mosó delain . . . . . Lei 46

Állandó nagy raktár cipővásznak és belesárukban

Witrael Vilmosnál

Str. Avram Janou (Kossuth utca) 2. szám

Sas kávéházzal szemben.

Uj üzlet!

Heti 100 lei részletfizetésre, férfi és női cipőket a legszebb kivitelben készít mérték szerint

FEKETE

Strada Cuza Voda (Szacsvai-utca) 37. szám

FIGYELEM!

Van szerencsén a nagybecsült vevő közönség szives figyelmét felhívni vászon damaszt asztalnemű, Rumburgi lennbatiszt és vászon, fehérnemű batiszt Férfi ingzefi- rek fehér és színes grenadinok, opál, női és férfiszövetek. Női- és férfiruha vásznak, zsebkendők, függöny és ágyterítő **TUSZOR** delain, marocain, divat grenadin, frottier és damaszt, törülköző frottier kelme és köpeny kész paplan és madrac nagy raktárunkra, melyet rendkívül olcsón bocsátunk eladásra.

Csakis elsőrangú áru olcsó szolid szabott ár. Előzetes és pontos kiszolgálás

Kiváló tisztelettel

HAJNAL & RÓZSA

Kenéz Ferenc url szabó Str. Clorogariu (volt Uri-utca) 29. Angol szövet újdonságai különlegesek, mérsékelt árak!

A megfiatalodott 77 éves öreg ur

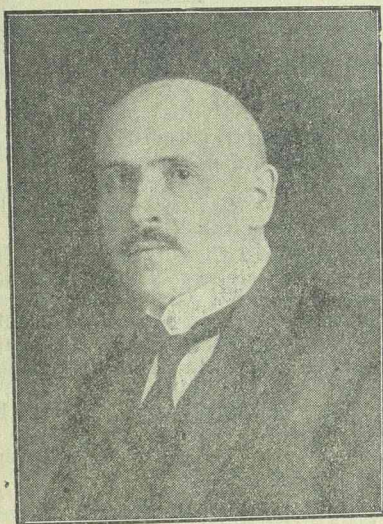
Bicsérdyláz Nagyváradon

Megírtuk, hogy Bicsérdy Béla, a vegetarianusoknak új, tudományos alapon fellépett apostola

junius 3-án és 4-én,

este 9 órakor előadást fog tartani a Kath. Körben. Az első híradásra elkezdődött az érdeklődés a jegyek iránt. Jelenkeztek a Bicsérdysták is, akik raszongással beszélnek Bicsérdyről és életmódjáról. Nem igaz, hogy csak gyümölcsest kell enni a módszer szerint. Csak a húst sajttal, vajjal helyettesíti a tyúklevest krumpillevessel. De nem is ebben áll a Bicsérdy tana, hanem ahogyan kell élni és hogy milyen ételeket nem szabad együtt egyszerre enni. De ezekről ő fog beszélni előadásain. A jelentkező Bicsérdysták között legérdekesebb Marcus Ignác 77 éves öreg ur, aki Str. Vlahuta (Szent János-u.) 45. szám alatt lakik. Bejön a szerkesztőségünkbe és fényképét tartotta elénk, melyen ő van levéve derékig meztelenül.

— Nézze meg kérem, így néztem ki négy hét előtt!

Bicsérdy Béla

A képen öreg, aszott test, lógó bőrrel, nem valami gyönyörködtető látvány.

— Hát mit csinálunk vele, bácsi? — kérdeztük.

— Ezt a képet Gyulay és Gyengénél azért csináltattam, mert nem nagyon bíztam Bicsérdyben, hát lássam, mit használ nekem az ő étrendje.

— No és mit használ?

— Fogja meg a karomat!

És az öreg ur idenyujtotta kemény, fiatalosan izmos karjait.

— Látja, ezt értem el. Megszűnt a 77 évemmel járó érelmeszesedésem. Az asztmám. Ma minden reggel a Körösben fürdöm! Nem vagyok petyhüdt és 77 évvel, — amiről már nem is álmodtam — és itt hamiskás dolgokat sug a fülkémben. — Én husz évet fiatalodtam négy hét alatt!

Megesodáljuk ruganyosságát, láb és karizmait, amelyek egy husz éves embernek is becsületőre válnának reménységükkel.

— Hát mit evett pl. ma délen, bácsi?

— Egy negyed liter jó tejfölt kenyérral és gyümölcsöt, cseresznyét. És egy Bicsérdysta kosztón élő ember ettől jól lakik és csak husz leibe került. Dolgozom és friss vagyok.

Azután átadja a következő nyilatkozatát közlés végett.

Szenvedő embertársaim érdekében és Bicsérdy Béla „Mester” dicsőségére állok ide a nyilvánosság elé, hogy mindenki lássa, miszerint könyvei módszeres oktatásai által elért rövid idő után csodás eredményt. 77 éves nagyváradi ember vagyok, általában alacsonyabb, mint az átlag. Már csontváz voltam. Betegségeim sorvasztottak. Minden évben bajaim súlyosbodtak. 15 év óta tüdőgúgulás és érelmeszesedésben szenvedtem. Hozzájárult aggkorom is. Szűk ez a hely ahoz, hogy szenvedéseimet leírjam. Nem sajnáltam sem orvost, sem patikát, csak hogy némi enyhülést találjak. Egyik doktortól kaptam injekciót és bő étkészlet (húst) ajánlott, amely éppen csak arra volt jó, hogy a mikrobákat és bacillusokat továbbfejlesztésre hálás talajul szolgál-

tak. Már oly gyenge voltam, hogy alig bírtam lábaimon megállni. A köhögés folyton kínzott. Váladék szüntelenül volt. Légzési nehézségeim oly mértékűek voltak, hogy öt percre egyfolytában beszélni sem tudtam. A legdisebb munka agyonfárasztott, kimerített. Már úgy éreztem, hogy életemnek a sok szenvedés megváltásához, — a végállomáshoz érek... Ekkor — a jó Isten úgy akarta — hogy Bicsérdy „Mester” könyvei kerültek kezemhez. Már az első hét Bicsérdy módszeres életmódjában a köhögésem teljesen elmúlt, váladékkal együtt. A légzésem tiszta és szabályos lett. Őra hosszáig bírok járni, a legkisebb fáradtságot nem érzem. Négy hét után mintha tudom ki lenne cserélve, mellem szélesedett, domboru és izmos lett. Erőm annyira gyarapodott, mint életemben soha. Izmain megacélozódtak. Arcszínem piros. Ez idő alatt nyolc kilóval gyarapodtam testsúlyban. Ez előtt szerényen 70—80 leiből jöttem ki npona az

étkezéskben, mostan 15—20 leiből lukullusi étrendet rendezek magamnak. A természet konyháján élek, az a legkövetkező, azért kell belőle a legkevesebb. Az egész szervezetem újjáépült. Betegségeimet már el is felejtettem. Bárkinél állók rendelkezésére, hogy a valódiságról meggyőződjenek. Bicsérdynek minden állítása, minden szava (tapasztalataim szerint) szent és igazak. Következőképpen hihető az is, ha az ember az ő módszeres tanait figyelemmel betartja, évszázadokig ép, egészségesen élhet. Bicsérdy mester pénzt nem fogad el. Mint egy apostol hirdet tanokat és osztogat tanácsokat, amellyel a szenvedő, nyomorult emberiséget szenvedéseiktől megszabadítja, erőt és egészséget ad nekik. Istenem, milyen boldogság egészségesnek lenni!

A Bicsérdy-estélyre a Hegedüs Hirtiproda árusítja a jegyeket.

A demokrata-blokk győzelme a budapesti törvényhatósági választásokon

Budapest, május 23. Eddig soha nem tapasztalt érdeklődés mellett folyt le a budapesti törvényhatósági választás. Ez volt az első igazi erőpróba az úgynevezett demokrata-blokk (munkásság és városi polgárság), valamint a keresztény községi párt között, amelynek Wolff Károly a vezére. A választásról tudósításunk a következő:

Az első választási nap mérlege a következő: az összes szavazók száma 289.229, az első napon lesavazott 132.849, a második napra maradt 156.880. Eszerint a lesavazók száma a szavazásra kötelezetteknek még a felét sem érte volna el, de a statisztika ebben a formájában még hiányos. A legenyhébb számítás szerint 35—40.000 ember neve úgy el van ferditve a választói névjegyzékben, vagy másokat vettek fel, akik szavazóknak bajos tekinteni. Így tehát legfeljebb 250.000 szavazóra lehet számítani, aminek a felénél — 125.000 — már az első napon jóval többen szavaztak le.

A községi választásoknál eddig legfeljebb 35—40 százalék választó szavazott le.

Az ellenzék eleget panaszkodott és rengeteg alkalommal figyelmeztették a kormányt arra, hogy a központi választásmány, amelyben csak a Wolff-párt embe-rei ültek, a választói névjegyzéket megdöbentő módon állította össze. Most a választásoknál derült ki, hogy olyan embereket hagytak ki a választójogi névjegyzékből, akiknek kihagyását a kormány sem nézheti jó szemmel. A választójogi névjegyzéket újra össze kell állítani.

Megtörtént, hogy magát a belügyminisztert kihagyták a választói névjegyzékből. A belügyminiszter a választások előtt két nappal titkárat elküldte érdeklődni és ekkor tudták meg, hogy nem választó, tehát a választási urnánál már meg sem jelent.

A másik feltűnő botrány az, hogy Szeitovszky Béla, a képviselőház elnöke szintén nem szavazhatott.

A kegyelmes úr megjelent a XI. választókerület 96. számú szavazóhelyiségében és szavazni akart. Természetesen a legnagyobb előzékenységgel fogadták és azután hiába kutatták fel a választói névjegyzéket, nem találták meg benne. A képviselőház elnöke nem akart hinni ilyen hihetetlen machinációban. Jegyzőkönyvet vétetett fel, dühösen távozott, az emberek mosolyogtak és elgondolták, hány munkással, hány derék polgárral történt meg mindez.

A magyar parlamentben most folynak a nyílt és titkos választás körüli harcok. A vitába váratlanul beleszólt maga a közönség és a mostani községi választással hitet tett a titkos választás jogosultsága és helyessége mellett. A régi választások mindig felkavarták a város nyugalmát. Nem volt ritkaság sok incidens, verekezés, a rendőrség állandóan permanenciában volt, minden pillanatban kivonult, sőt sokszor még a katonaság segítségét is igénybe kellett venni a rend fenntartására.

Ilyesmirel most egyáltalában nem volt szó, a választók nyugodtan megjelenhettek az urnák előtt, leadhatták szavazatukat, a rendőrségnek sehol sem kellett beavatkoznia, a szép májusi ünnepnapot felhasználhatták arra, hogy kiránduljanak, versenyeket nézhessenek, szabad levegőn felüdülhessenek és közben polgári kötelességüknek is eleget tehettek. Ez a nyugalom amellett érveit, hogy a választás titkosságát fenn kell tartani.

Éretlen fiuk több helyütt zavarogni próbáltak, de sehol sem került sor a rendőrség beavatkozására, mert a publikum a rendezettségű rendezés egy-két pofonnal elintézte. Különösen a XX. választókerületből, Papp-Ragány ezredes volt a választási elnök, vártak botrányokat, mert ezt már előre jelezték, de a zavaróknak itt

ATLANTIC NYÁRI MOZI

9 1/4 órákor

Az Izlandi halász
Izgalmas dráma 8 felvonásban.

Pierre Loti

világhírű regénye után. Főszerepben: Mosjoukine partnere: Nanel és Sandra Milovanoff. — Gaumont filmgyár I. díjjal kitüntetett produktuma.

APOLLÓ MOZGÓ

3, 5, 7 és 9 órákor

Közkívánatra
Szerelem a hóban
Vigjáték 5 felv.-ban. Főszerepben:

Pal és Palachon

Ezt megelőzi egy 2 felvonásos kitűnő Mac Sennet burleszk.

is mindössze néhány pofon volt a jutalmuk és ezzel az egész incidens véget ért.

Ripka Ferenc kormánybiztos az egész nap folyamán járta a különböző kerületeket. Különösen a Terézváros egyes körzeteiben jelent meg, mert Vázsonyiék kijelentése szerint ezeken a területeken történtek a legtöbb visszaélések. A kormánybiztos mindenütt hangoztatta, hogy látogatásának csak információ a célja, utasította a választási elnököket, hogy sehol semmi választási visszaélést ne engedjenek meg, hanem a legerősebben üldözzék a csalókat. Ahol bizonyos kérdések merültek fel a választási kérdések magyarázása körül, ott a legnagyobb készséggel állott az érdeklődők rendelkezésére.

Budapestről jelentik: A fővárosi választások eredménye eddig a következő:

Demokratikus blokk	— 128
Wolff-párt	— — — 91
Ripka-párt	— — — 23
Sándor Pál pártja	— — 8

Ez az eredmény azonban még változhat.

Kétségtelen, hogy a választáson a demokratikus blokk nagy sikert aratott és legjobbjait behozta a törvényhatósági bizottságba, ez azonban nem jelenti, hogy egyben többsége is volna. Dr Ripka Ferenc kormánybiztos pártja ugyanis valószínűleg együtt fog működni a keresztény községi párttal s a két tábornak összesen 114 voksa lesz. Ezenkívül azonban a törvényhatósági bizottságnak van 21 kinevezett és 65 hivatalból levő tagja és ezekkel együtt a Wolff-Ripka együttes feltétlenül majorizálja Vázsonyiékat és Peidlékat. Mindamellelt a demokrata blokk, amely végső eredményében legalább 130 mandátummal rendelkezik, esetleg a hozzá csatlakozó 8–10 szavadelvű pártival (Sándor Pál, Ugron) olyan tömeges ellenzékkel jelentenek, amely új irányba fogja terelni a magyar székesfővárosi kormányzatát. Megválasztottak többek között a demokratikus blokkból: Szilágyi Lajos, Kéthly Anna, dr Bánóczy László, Benedek János, Bárczy István, Harrer Ferenc, Posta Sándor, Vértess Emil, Melha Armánd, Baracs Marcel, Wildner Ödön, Halasi Fischer Ödön, dr Gál Jenő, Schröder Ferenc, Bedő Mór, Vázsonyi Vilmos, Balkányi Kálmán, Rosnyák Izsó, Bibiti Horváth János, dr Bródy Ernő, Felek Gyéza, dr Halász Alfréd, dr Wilhelm Adolf, Lázár Miklós, Propper Sándor, Bresztovszky Ede, dr Vámbéry Rusztem, dr Klár Zoltán, dr Hajdu Mercel, Pakots József, Baross János. A keresztény községi párt részéről: Wolff Károly, Joanovics Pál, Lampel Vilmos, Tihanyi Ferenc, Máté István, Perezel Béla, Kiss Menyhért, Südy Aladár, Ernst Sándor, Bozóky István, Divényi Károly, Friedrich István, Battay Sándor, Fröhvirth Mátys, Miklós Ferenc, Milotay István, Posch Ernő, Liszka Árpád, Tauffer Gábor, dr Takács István, Müller Antal, Ilovszky János, Havas Rezső, András Béla, Eckhardt Tibor, Verebely Jenő, Wesselszky Gyula, Buday Dezső. Mandátumot kaptak ezenkívül: dr Baránszky Gyula, Cziegler Géza, Ugron Gábor, Kollár Lajos, Gaar Vilmos, Siegescu József, Sándor Pál, Glücksthal Samu, Bódy Tivadar, dr Nagy Andor, Schreyer Róbert, Stern Sándor, Radocza János, Glück József, Ereky Sándor.

Budapestről jelentik: Wolff Károly a választások eredményeiről a következőket mondta:

— A legerősebb párt az új közgyűlésen mégis mi vagyunk, mert 91 egyvilágnezeti alapon álló tagunk van. A demokratikus alapon álló alakulás megoszlik, demokráciákra, szocialistákra, függetlenségekre. A többség a kinevezett tagokkal, a Ripka-párttal a kormány kezében van.

* Hölgyeim! Gyönyörű fürdőkosztüm album érkezett a Hegedűs Hirlapírodába.

Amundsen elérte az északi sarkot

Amíg Európában a megélhetésért, a drágaság, a munkanélküliség ellen folytat megroggyant inakkal és tépett idegekkel harcolt az emberiség; amíg az ország egy része fegyverben áll, másik részét a politika, a fajgyűlölet áldatlan csatája morzsolja föl, addig a tudomány is kitűzte az egyetemes kultúrának nagy diadalmi lobogóját: Amundsen elérte az északi sarkot. Egy pillanatra háttérbe szorult minden. Nem látjuk a világ népeinek szörnyű küzdelmét a gazdasági krízisek örlő malmában, nem halljuk a francia ágyuk bömbölését, nem veszünk tudomást a marokkói harcok véres eseményeiről. Csak egyetlen tényt látunk, hogy Amundsen, a tudománynak ez a vakmerő és minden veszéllyel szembe néző harcosa, hatalmas célját elérte és a déli sark után most meghódította az emberiség számára az északi sarkot is.

Közel két héttel ezelőtt indult el

Amundsen és néhány társa a világ csodálata között expedíciós útjára és most mint newyorki táviratok jelentik, Amundsen elérte az északi sarkot, ahol geográfiai felvételeket eszközölt. Már visszafelé indult Kingsbae irányába. Kingsbaeból sarki repülőek tegnap délután 5 óra 1 perckor indultak el északi sarki repülőútjukra. Először Amundsen gépe startolt, melyet Elsworth gépe követett. Hét perccel az indulás után mind a két gép eltűnt északsarki útján a Nitra-foknál. A start jöhetett mind a két gép erősen meg volt terhelve, kezdettől fogva simán ment végbe. A merész vállalkozás sikerrel járt és Amundsen, aki annak idején elért a déli sarkra, meghódította az emberiség számára az északi sarkot is. Newyorki távirat megerősíti az első jelentést, mely szerint Amundsen tényleg elérte az északi sarkot.

Averescu elmondja a kamarában az 1907. évi parasztlázadás történetét

Bukarestből jelenti a Rador: A kamara ma délelőtti ülésén Agerbiceanu folytatja beszédét és közli, hogy Gyulafehérváron néhány tiszt inzultált öt fiatal embert és a helyi újság szerkesztőjét, aki az esetet lapjában szövéttette, a helyőrség tisztikára párbajra hívta ki. Sürgős vizsgálat elrendelését kéri.

Sinianu képviselő a posta-, távirat- és telefontisztviselők helyzetét teszi szóvá, Kéri továbbá, hogy a baldani vasúti állomás tisztviselőit büntessék meg, mert az e héten történt vasúti szerencsétlenség alkalmával az áldozatokat két napig a szabad ég alatt ázni hagyták.

Averescu tábornok személyes kérdésben szólal fel és válaszol Jorga minapi támadásaira. Ismerteti 1909-ben történt lemondásának okait, kijelenti, hogy eljárása akkor is korrekt volt, amit Marghiloman idézett elő interpellációjával, valamint Bratianu Jonel akkori interpellációjára adott válasszal is igazol. A kormányból annak idején kizárólag pártpolitikai okból vált ki.

A kamara folytatott ülésén Averescu tábornok reámutatott azokra a körülményekre, amelyek 1907-ben a parasztlázadás alkalmával fennforgott.

Akkor, — úgy mind Averescu, — a konzervatív-párt az akkori Osztrák-Magyar monarchiától két hadtestet kért, a lázadás leverésére. Ezt ő akkor a legna-

gyobb mértékben ellenezte s miután a lázadókkal szemben a katonaságnak mégis csak megtorló intézkedéseket kellett tenni, parancsot adott a katonáknak, hogy lövéseket a parasztok lábát célozzák.

Michalache (közbeszól): Hogy büntették Nestor tábornokot, az akkor parancsnokot?

Averescu: A tábornok ellen akkor eljárás folyt, de később amnesztiát kapott, különben is kéri a kamarát, hogy ne fesse gessék ezt a kérdést, amely a múlté. Ennek nincs értelme. Végül kijelenti, hogy elvi és politikai ellentétben áll a kor mánnal szemben, de mindig törvényes eszközökkel harcol.

Végül Popovici Mihály és Pável Bratianu szólaltak fel.

Női kalapszalonnál helyezés!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy 15 év óta fennálló női kalapszalonnát

Str. Vlahuța (Szt. János-u.) 4. sz.

Kispipe vendéglővel szemben levő üzlethelyiségre helyeztem át. Raktáron tartom a legjobb párisi és bécsi modelleket. Kiváló tisztelettel

Goldstein Regina. Strada Vlahuța 4. szám

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház

Ma, vasárnap utoljára — 3, 5, 7 és 9 órákor

A szerelem négy dala

Egy furcsa szerelem története négy énekben, 6 nagy felvonásban.

A főszerepben: Nathalie Kovanko Leon és Mathof

Előzőleg: Charlie Chaplin a gyógyulás forrásánál, 2 felv. burleszk.

Holnap, hétfőn csak fél 6 és 9 órákor

A hindu siremlék

Monumentális film 15 felvonásban.

A két rész együtt!

A főszerepben: Erna Morena, Mia May, Olaf Fönss, Putty Lya.

Dorian film!

A film hosszúságára való tekintettel az előadások pontosan kezdődnek.

lagyváradia a kolozsvári hadbíróóság előtt

A kolozsvári hatodik hadtest hadbíróósága előtt tegnap nagyváradi emberek állottak a kémkedés súlyos vádjával. A fővádiolt Tar János levő nagyváradi származású egyén, aki állítólag magyar kém volt. Ő azonban távolmaradt tárgyalásról és ő róla csak in contumaciam lehet szó. A többiek: Papp Kálmán nagyváradi irnok, Józsa Miklós szolga, szai n Miklósné nagyváradi vendéglősné és Zborai Anna, egy csinos nagyváradi leány, kik valamennyien sirva bizonyították a hadbíróóság előtt, hogy nem voltak államfelforgatók. Az állítólagos kém Papp Kálmán irnok a hivatalos katonai aktákat másolattatott le és ezért néhány ezer leit kapott. Amikor Tar János nagyváradra érkezett, távoli rokonságát: Iszain Miklósnét kereste fel, de a vendéglősné hiden fogadta és az étkezést is megfizette vele. Zborai Annát szintén meglátogatta és ilyenkor arról beszélt, hogyan szólt a Pesten, az Andrassy-uton megőzni a nőket.

Egyébként engedelmet kért arra, hogy a csinos rokonánál szállásolhassa be magát néhány estére. Zborai Annusa nem tudott ellenállni a rokon kérésnek és ezért került most ő is a kémkedés gyanújába.

A kis Annus könnyes szemmel erősítette a bíróóság előtt, hogy Tar urral nem voltak közös titkai. Természetesen valamennyien tagadták a kémkedésben való részességet. Egyedül a fővádiolt: Papp Károly vallotta be zokogva, hogy haterzer leiert a határvédelemre vonatkozó fontos aktákat másolta le Tar János számára. A bűnről azonban a többiek nem tudtak.

Az ügyész az összes vádlottak példás megbüntetését kérte, a védő pedig felmentést kért. Vladescu ezredes este hirdette ki a hadbíróóság ítéletét. A távollevő Tar Jánost in contumaciam 5 évi fegyházra és 50.000 lej pénzbüntetésre, Papp Kálmánt kémkedésért öt évi fegyházra és 50.000 lej pénzbüntetésre ítélte. A többi vádlottakat pedig egyhangulag felmentették.

A szegény, meggyőzött emberek az örömtől hangosan sirva fakadtak, amikor a felmentésről értesültek.

Börsök Samu képkiallítása

Ha Nagybánya a modern magyar festészet szentföldje, akkor Börsök Samu-nak az apostolok szerepe a legkevesebb, amit az impresszionista, a plein-air-festészet nevében ma is vállalnia kell.

Szerencsére a kitűnő mesternek ez a hivatásbetöltése nem kerül erősítésbe. Szeme meglátó rebbenésétől az idegi erőszakosságig, a kompozíció természetes adottságától palettájának gazdagságáig tudatos, biztos művészenber ő, az igazi nagybányai nagy generáció tagja, akinek nem kis érdeme van benne, hogy ma már nemcsak conaissenrűk, de a közudat is magyar Barbizon jelentőségére emelte a hallhatatlan kolóniát.

Börsök Samu tárlata ma, vasárnap délelőtti tíz órakor nyílik meg a Heymann-kert kiállító helyiségében.

A vernisszázs bejelentése nem lehet nekünk annak alkalmá, hogy megunt, sablonkiállításoknak kijáró nyűtt hírlapi esztétika nyelvén ismételjünk meg egy pár frázist képzőművészeti szótárunkból. Börsök Samu képei előtt éreznünk kell egy nagy tehetség zsenialitását, a magában hívó művész emelkedett individualitását, azt a harmóniát, amit csupán a dolgok mélyére ható művészi lelkiismeret kölcsönözhet az örökéletű alkotásnak. Csendéletben, tájképben, hangulatban és napfényben, grandiózus lendületben és becsületes megismerésben Börsök képei benünk a csaknem kézzelfogható öröm tiszta érzetét keltik fel. S képeink ez a varázsa többet mond az értőknek, megértőknek, mintha egyenként egy-egy képeről hasá-bokat írna a kritika.

Nagyváradnak meg kell találnia önmagát Börsök képeiben. Ez a feltalálás csak mireánk nézve lesz gazdagodás és méltosultetés.

Az ellenzék puccsszerűleg nagygyűlést hívott össze Craiovába

Bukarestből jelentik: A koalizált ellenzégi pártok puccsszerűleg mára Craiovába nagygyűlést hívtak össze a kormány ellen. Argetoianu még a tegnapi nap folyamán Craiovába utazott. Jorga, aki tudvaleg Temesváron tartott előadást, onnan szintén sürgősen a nagygyűlés színhelyére utazott. A paraszpárt vezetői csaknem teljes számban résztvesznek a nagygyűlésen.

Ugyancsak mozgalmas nap készül Bu-

karestben is. A főváros utcáin aláírás nélkül falragaszok jelentek meg, amelyek felszólítják a lakosságot, hogy jelenjen meg ma a kamara előtt és tüntessen a Banca Nationala autorizációjának meghosszabbítása ellen.

A kormány a bukaresti rendőrfőnökség útján a gyűlést letiltotta. A kamara környékét katonaság szállotta meg.

ÚJ DONSA GOK

* A textiliacon. Kovács Testvérek nagyáruház mai telefonjelentése:

Világhírű Arnold Rosenthal delin	35 lei
Világhírű Exelsior vászon	35 lei
Francia eponge	85 lei
Francia batist	35 lei
Liberti, charmeuseuk	125 lei
Legfinomabb gyapjuszövetek	225 lei
Selymek	275 lei

* A prefektus Margittán. Dr Popovici Miklós prefektus tegnap reggel Tempelecan Dezső alispán, Chirilla Gusztáv főjegyző, továbbá az agronomus, a tanfelügyelő és a számvetőség főnök kíséretében tegnap hivatalvizsgálatra Margittára utazott. A prefektus utjától ma fog visszatérni.

* Br. Villányi Frigyes az új bukaresti magyar követ. Budapestről táviratozzák: A kormányzó a bukaresti magyar követé br. Villányi Frigyes, a volt prágai magyar követet nevezte ki.

* Frensch tábornagy meghalt. Londonból jelentik: Frensch tábornagy meghalt. A legtekintélyesebb angol katonák egyike volt Frensch tábornagy, lord Kitchener fegyvertársa. A Frensch név akkor vált ismeretessé, amikor őt állították a Belgiumban és Észak-Franciaországban operáló angol hadsereg élére. A nagy háború lordi címet hozott számára és tábornagy botot.

* Catana rendőrprefektus Bukarestben. Catana rendőrprefektus tegnap magánügyeinek elintézésére néhány napra Bukarestbe utazott.

* Nussbaum Sámuel hitközségi elnök előadása Palesztináról. Nussbaum Sámuel, az orthodox zsidó hitközség népszerű elnöke, aki csak a napokban érkezett haza hosszú palesztinai utjáról, vasárnap délelőtti fél tizenegy órakor érdekes előadást tart az ottani viszonyokról a Kereskedelmi Csarnokban. Az előadást már is nagy érdeklődés előzi meg. Belépő díj nincsen és a rendezőség mindenkit szívesen lát.

* Az orosz szovjet új vezetői. Moszkvából jelentik, hogy az összes orosz szovjetkongresszusa megejtette a választásokat. A végrehajtó bizottság elnökévé Rykoff, alelnökévé Kamenev választották meg. A külügyi népbiztosság élére Csicserin, a pénzügyi népbiztosság élére Szokolnikow, a munkaügyi népbiztosság élére Schmidt, a hadügyi népbiztosság élére Frunze került.

* Mit kérnek a közönségtől és mit adnak neki? Mindig bebizonyult, hogy a közönség jó és nagylelkű, ha jól ki tudjuk szolgálni és kielégíteni. Ha pl. valamelyik színház, vagy mozi rendkívüli előadást hirdet, felemelt helyárakkal, a közönség szívesen fizet a megszokottnál valamivel többet, ha ezért cserébe valami jobbat, esetleg rendkívülit kap. Így pl. a Román Sajtószindikátus és az „Atlantic” és „Apolló” mozgók igazgatósága között létrejött megállapodást örömmel fogadta a közönség, mert minden belépőjegyhez, csekély 2 leierért egy sorsjegyet is kap, melynek húzása már augusztus 16-án lesz és ezenkívül fényes műsort is élvezhet. Az „Atlantic”-ban és az „Apolló”-ban május 23-tól kezdve kerül színre az „Izlandi halász” című világhírű film, Pierre Lotti, a hírneves francia író ismert regénye után készült. Ennek a nagy kulturális értékű filmnek a lejátsszása után egész sorozata következik a grandiózus filmeknek május és június hónapban az „Apolló” és „Atlantic” mozgók színházakban.

* Cseh léggömbök Nagyvárad felett. A prágai csehszlovák meteorológiai intézet érdekes körlevelet intézett a romániai hatóságokhoz. Hogy a szelek járását tanulmányozhassák a meteorológiai intézet napoként hidrogénnal töltött papirléggömböket bocsájt útnak, amelyek egy bizonyos idő múlva a földre hullanak és útközben is, időközönként egy ügyesen megszerkesztett készülék több levelezőlapot szór le. A prágai meteorológiai intézet most arra kéri mindazokat, akik ilyen levelezőlapot találnak, vagy jelen vannak akkor, amikor az elindított léggömb földet ér, hogy a léggömbön talált levelezőlapon pontosan jegyezzék fel, hogy mikor és hol találták azt és a levelezőlapot, amely megvan már címezve, dobják be a legközelebbi postáldába.

* Agnes-csemege, egy darab 5 lei Benedeknél.

30.-án

délben lesz kisorsolva
Haragus közjegyzőnél

10 vég illiom vászon Róth csipkeáruház

által, Sas-passage
Minden vevő ingyen részt
vehet a sorsoláson.

Olcsó cipő pünkösdre

10% engedményt nyújtunk csak p ü n k ü s d i g

aszolid
szabott
árakból

Cipészek szövetekezete

Sirada General Moşoiu (Mezey Mihály-utca.)

* **Házasság.** Katz Manci és Rác Miksa f. hó 31-én, vasárnap délután 4 órakor tartják esküvőjüket Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 56. szám alatt, melyre szívesen látják jóbarátait és ismerőseiket.

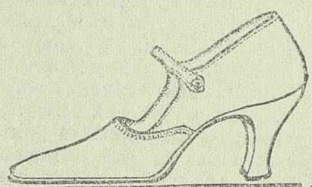
* **Nyugdíjazzák az öreg tisztviselőket.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter tegnap rendeletet adott ki, amely szerint október elsejével valamennyi hatvanadik életévét betöltött tisztviselőt nyugdíjazni kell.

Bécsi ruhák, HEVESI áruházában.

* **Az izr. nőegylet tisztújító közgyűlése.** Junius 7-én délután 5 órakor a zsidó liceum tanácstermében rendez évi közgyűlést tart a zsidó nőegylet. Ez alkalommal az elnökség, igazgatóság és választmány választás alá kerül, miután lejárt a mandátuma. A meghívókat most küldik szét az egylet összes tagjainak.

* **A futballbírák közgyűlése.** Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a futballbírák alakuló közgyűlést tartanak a sportszövetség helyiségében.

* **A Rimanóczy-fürdőben** pénteken délután találtam egy ezüst nyakláncot. Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóban.

Derby
Pántos
Vászoncipők
fehér és szürke
LEI 350.-
MINDEN DerbyFIÓKÜZLETBEN KAPHATÓK

Dr Irto Pál végre megérkezett! **Kukirolozik Ön már!** „Kukirolozni” a láb célszerű ápolását jelent. Ehhez szükséges: a millió esetben bevált **Kukirol tuszszemtasz.** A kellemes hatású **Kukirol lábfürdő.** **Kukirol** ismét kapható minden gyógyszerárban és drogueriában. **Kukirol-Fabrik,** Kurt Krisp, Gross-Salze, bei Magdeburg. Nagyromániai vezérképviselő: Steiner Antal, Bucuresti. Str. Popa Russu 4. Cluj-i fiók: Str. N. Iorga 3.

Megnyílt a Carmen Sylva drogueria a Széchenyi épület Strada Regelo Ferdinand 13

alatt, ahol ajánlja a t. vevőközönségnek a kimért kölnivizeit és parfümeit mélyen leszállított árban.

Eau di Cologne minden illatban kimérve 1 liter 100 Lei
Parfümök kimérve minden illatban 1 deka 25 „

„Floreal” arckréme. . . 1 tégely 20 „
„Floreal” szappan (borax) 1 drb. 12 „

Összes többi árak mélyen leszállítva.

* **Uj törvényszéki bír.** Az igazságügyminiszter Athanasiu bíró helyére Nagyváradra helyezte Kovács Miklós törvényszéki bírót.

* **Sikkasztás miatt eljárás indult a szalárdi adóhivatal egy tisztviselője ellen.** Vasilescu pénzügyigazgató eljárást indított Balaianu Petru szalárdi adóhivatali tisztviselő ellen, aki hamisított nyugtakkal 5548 leit vett fel az adófizetőkől.

* **Elütött a villamos egy kislányt.** Tegnap délután 5 órakor a Str. Alexandri (Teleki-utcán) felfelé haladó villamos az Immaculata zárda előtt elütötte Kiss Imre kilenc esztendősként iskolás fiút, aki át akart szaladni az uttesten és nem vette észre a robogó villamoskocsit. Súlyos fejsérülésével beszállították a kórházba.

* **Weisz és Miklós fényképezési műtermek** a Jelinek virágüzletnél lévő kiakasztásban a Zsidó Liceum tablója látható.

Jön: **Sarah Bernhard** Jön:
az Atlantic és Apolló mozgókban.

* **Kinevezték a Kolliner-cég ideiglenes csődválasztmányát.** A törvényszék csődátvitelére tegnap kinevezték a Kolliner D. és fia-cég ideiglenes csődválasztmányát, amelynek tagjai: dr Andru Szevér, dr Felér Adolf és dr Fleischer Béla. Az ideiglenes csődválasztmány a hitelezők érdekeit képviseli és dr Pop Sándor tömeggondnok munkájának irányításával fog működni.

* **Husiparosok közgyűlése.** Az Ipartestület összes hentes, mészáros és borjuvágó iparosai folyó hó 24-én, az ma délután 4 órakor az Ipartestület földszinti udvari termében közgyűlést tartanak.

* **Május 31-én tartják meg a kocsiló és a körisfa hálószoza kioldását,** amelyre a sorsjegyek már csak mérsékelt számban kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában. Egy sorsjegy ára 100 lei, amelyért igazán értékes nyereményben van a szerencsés nyerőnek része.

* **A hadiárvaháznál** szükséges 80 darab szalmazsák 170. cm hosszú és 80 cm. széles. Ajánlatokat kérem a hadiárvaház elnökségének benyújtani. Parcul Carmen Sylva (Schlauch-tér 1.) Az elnökség.

Jön: **Sarah Bernhard** Jön:
utolsó szerepében.

* **Most van alkalma minden hölgynek** a nyári divat szükségletét olcsón beszerezni, mert mielőtt Kertész Reklám üzletét a Rimanóczy-utcaról áthelyezné, mélyen leszállított árban kiárusít.

* **Boldoggá az életet csak az teszi,** ha a Széchenyi-sarkon a Löwy-féle pogácsát mindennap megveszi és azt jóízűen megcsüsi.

Autógumi javítás Eminescu-tér (Ezredévitér) 16.

* **Eredeti reichenhalli kurát** használhat köhögés, hurut, asztma esetében az orvosi vezetés alatt álló „Reichenhall” inhalatoriumban, Teleki-utca 16. szám.

* **Fürdősapkákból és fürdőcipőkből nagy választék** az Angyal drogeriában

* **Legújabb modellek** Moskovits Etelkánál.

* **Ha érdeke,** hogy olcsón vásároljon, úgy keresse fel a Vultur áruházat (Sas-utca), ahol divatos marocain, delain, grenadin, epongeok, férfi és női szövetek, harisnyák, csipkék és az összes rövidáru cikkek a legolcsóbban szerezhetők be. Jung és Behm-cég.

* **Mária-csemege 1 drb. 5 lei Benedeknél.**
* **Fehéremű varrónők!** Megérkezett a legújabb fehéremű divatlap a Hegedüs Hirlapirodába.

* **Bomba 6 lei az Eldorádóban.**

* **Munkáshírek.** A bőripari munkások rendkívüli taggyűlése szombat este 6 órai kezdettel az új Munkásokotthonban Str. Vilson No. 1 — A szabómunkások taggyűlése kedden este 7 órai kezdettel a Str. Cuza Vodai Munkásokotthonban. — A Munkásműkedvelő gárdapünkösdi másodnapján Szatontára rándul ahol a május elsején, a Kath. Körben nagy sikerrel előadott Garaminak a: „Még válassz felé” című háromfelvonásosát adja elő.

* **Női kalapok** díszítve 300 leit Moskovits Etelkánál.

* **Ultra crém,** a kéz és lábizadását megszünteti, csak az Angyal drogeriában kapható

Gyermekkocsi gummi Kalendánál

Darvas harisnyát legjobbak

* **A Püspök-fürdőben** Kónya János Nagyváradon előnyösen ismert zenekarnaponta háromszor a nagy terrasszon hangversenyez.

KÖZGAZDASÁGI

Az „Orient” Ált. Biztosító R. T. transakciója

A „Biharmegyei Népbank R. T.” vállalatai közül elsőnek az „Orient Ált. Biz. R. Társaság” reorganizálási és új, értékeiről való bevonásával szilárd alapokra fektetni. Az „Orient Ált. Bizt. R. Társaság” rövid idő alatt kitűnő renomé és feltétlen bizalmat szerzett magának legszélesebb körben. A biztosító intézet a Biharmegyei Népbank válsága nem érintette és a reorganizálás célja az volt, hogy hatalmas új tőke tegye lehetővé az intézet intenzív és feltétlenül eredményes működését, amelyet Pogány Arthur vezette igazgató rendkívül agilis és szakértő vezetése alatt eddig is kifejtett. Többek között érdekeltséget vállalt az Orientnél, hamburgi Bleichröder & Co. cég, mely szervezési és terjesztési munkálatait keresztyviteléhez K. G. Madpherson tisztviselőjét delegálta.

Az intézet jövőben nagy súlyt helyez a vizontbiztosítások és tengeri szállítmánybiztosítások szerzésére s e célból Bukarestben fiókot létesít.

Az intézet vizontbiztosítói közül kiemelendő „Kölnische Rückversicherungsgesellschaft”, mely 1846. továbbá Assicuranz Union Hamburg, mely 1865. és végül a „Franco-Rück-u. Mitversicherung A. G.” Berlin, mely 1885-ben alapított. A vizontbiztosítók vagyona több mint kétfélmilliárd leit tesz ki s így a legnagyobb biztosítók vállalatára alkalmas.

Az az igazgatóság következő alakult:

Dr Bleichröder Bernát a „Bleichröder & Co. Hamburg” beltagja.

Ciorogariu Jenő erdészeti vezérfelügyelő Arad.

Negulescu Atanáz ezredes, képviselő Dr Pogány Gyula ügyvéd.

Russu Tarquinius a Banca Generala Tarii Romanesti igazgatója Oradea-Mare. Sonnenfeld Gusztáv gyárigazgató Oradea-Mare.

Felügyelő-bizottság:

Bacaloglu György ezredes Oradea-Mare.

Kellner Márton a „Bleichröder & Co. Hamburg” beltagja.

Lupancea György a Banca Generala Tarii Romanesti igazgatója, Oradea-Mare.

Neuziel Ferenc bank revizor Sibiu.

Ugy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottságban üresen maradt helyeket a rendkívüli közgyűlésen fogják betölteni.

A transakcióval egyidejűleg az intézet cégét „Anglo-Romana”-ra változtatták s a cég alatt fogja régi és új üzleteit folytatni. Örömmel regisztráljuk egy nagyvárosi intézet erősödését és fejlődését.

Ír a kártyaklub se üzlet

(Budapesti levél.) Tulontul ismeretes, hogy a magyar fővárosban gombamódaporodtak el a kártyaklubok. A pénzán való órált hajszában az emberek még kártya után is kipróbálják a szerencsüket és könnyűszerrel engednek a csátságának, amelynek a kártyaklubok alapítási részéről vannak kitéve. A sok játéklub azonban ezt az üzletet is tönkretette, nekik is elmúlt a konjunktúrája. Sokkal kisebb a kártyázók társasága, semhogy udapest minden klubjában megalakulassanak a hat, nyolc és tizenkét szemézes bakk és chemin de fer tableauk. A inkavállalkozóknak hát szörnyű gondjaik annak, hogy a magukra vállalt kötelezettségeknek megfeleljenek és üzembentarthassák klubjukat. Helyzetüket megéhezíti a rendőrség ellenőrző munkája. A detektívek rajta-rajtaszának a kártya-arlangokra és az ilyen razziáknak vagy a következménye, hogy a hatóság beszukja a klubbot, vagy pedig, hogy a köönség elmarad onnan, mert a kártyás mber nem bírja a rendőrszagot. A rendőrség ellen való védekezés céljából a kártyaklubok tulajdoni része politikai klublakult át. Még azok a klubok is, amelyeket a télen oszlatott fel a belügyminiszterüköndnek és politikai párhelyiségek forájában támadtak föl. Ezek sorában a egérdekesebb és változatosabb karriért a hírhedt Vitorlás Club futotta be. Ebből előbb Gazda-kört csináltak. Alapszabályszerű célzat az volt, a vidékről érkező földbirtokosoknak és kisgazdáknak alkalmat adni társadalmi érintkezésre. Amde nem akadt gazda, aki a tártáasztalhoz állt volna és sok hányattatás és bérő-vátozás után a Vitorlás Club a Ripka-párt VII. kerületi pártszervezeti otthona lett. Délután hat óráig a választást készíteték elő a helyiségekben, azután kezdődött a kártyaélet. Amikor a Ripka-párt vezetői megtudták, hogy műven helyre tévedtek kivonultak a klubból, amelv azóta a Kossuth-párt nevét viseli. Ugyanilyen módon élelmes emberek más pártoknak, így a Demokratikus Szövetségnek és a szabadelvű pártnak is csináltak klubokat, amelyekben vigat folynak a kártyázások.

A politikai céger azonban nem igen kedvez a pinkavállalkozóknak, a kártyázni akarók pirtóznak a politikától, amiképpen minden más komoly dologtól. Így azután több klub súlyos válságba került.

A pörök egész légióját indítottak meg ilyen okokból a jogilag már megszűnt Terézvárosi Szabadelvű Párt ellen, amelyt január elsején alapított meg és nyitott meg az Andrássy-ut 81. számú ház első emeletén egy autovállalati igazgató és egy ügyvéd. Az Atlantiáka biztosító társaság helyiségeit vették át és ezt pompásan bebutorozták. A butorokat részletfizetésre vásárolták, de már a második részlettel adósak maradtak. Zongora is kellett, hát azt bérelték, de nem fizettek. Szőnyeget is szereztek, természetesen hitelbe és a falakra festményeket akasztottak ki. A festményeket úgy szereztek, hogy felszólították Gallé Tibor festőművészt, adjon nekik néhány képet kölcsön, ők kiakasztják a klubhelyiségekbe és ha akad vevő, el is adják. A fiatal festőművész természetesen örömmel kapott az alkalmon, hogy képeit a jóhangzású klubban kiállíthassa. Február 28-án el is szállított jóegynéhány képet, amelyek ott függtek áprilisig a klubban. Akkor a festőművész el akarta vitetni a képeit, mert egyetlen egyet sem adott el.

Közben az történt, hogy hiába voltak ügyesek a vállalkozók a klub megalakításában, hiába rendezték be nagy fényűzéssel, nem tudtak társaságokat verbuválni, amelyek kártyáztak volna és pénzüikkel

megduzzasztották volna a kártyapénzfiókot. Így fizetési nehézségeik támadtak már februárban sem fizették meg a házbért és amikor a festőművész el akarta vitetni a képeit, az Andrássy-ut 81. számú ház házmestere közölte, hogy semmit a klubhelyiségből nem szabad elvinni, mert a háztulajdonos, Radó Aladár divatárúkereskedő, házbér fejében mindent lefoglaltatott. Gallé megpróbálta, hogy a szabadelvű párt vezetői szabadittassák föl a képeit, de azok semmit sem tettek. Közben a butoros, szőnyeges és zongorás is el akarta vitetni a klubnak adott portékát, de semmit se engedtek ki a házból.

A klub emberei még egyszer megpróbálták, hogy életet és éleveséget teremtsenek a klubban, de nem sikerült és ezért eladták párhelyiségüket egy másik alakulatnak, a Demokratikus Szövetségnek. A hitelezők most hiába kilenselnek a klubban, a mostani urak arra hivatkoznak, hogy semmi közük elődeikhez, azok meg azt mondják, hogy ők mindenben taladtak és nem foglalkoznak többé a dolgokkal. Egyideig szaladt a festő, butoros, zongorás a két rezsim tisztikarához, meg a háziurhoz, de semmi eredményt el nem értek. Most azután a bíróság segítségét vették igénybe. Büntető és polgári uton fogták pörbe adósait és várják, hogy visszakapják jogos tulajdonukat.

Ebből a szomorú történetből is látszható, hogy a játékbank se üzlet. Már nem is kell a rendőrség közbelépését sürgetni, hogy a kártyaörületet megfékezze. Ilyen már nincs is, nagyon verszegény játék folyik, ahol még megjelennek kártyások. A játékbankvállalkozók sorjában lemondanak vérmes reményeikről és nem akarnak már abból meggazdagodni, hogy mások elveszítsék a pénzüket.

* Okvetlenül vegye meg gyönyörű kiállításban modern fordításban Hugó Viktor „Nyomorultak” című regényét. Ára 330 lei a Hegedüs Hirlapirodában.

Gyárt árban női kalapok

a „Modern” kalapüzletben

Mosolu tábornok volt Kert-u. 4-a. és

„Benedek kalapüzemben”

Strada Cuza Voda (Szacsuay-u.) 17.

— Alakítások olcsón és pontosan készülnek. —

NAP és ESŐERNYŐK

legújabb kivitelben, mélyen leszállított árban.

HARISNYA raktárat teljes egészében kiárusítom.

BLUM VILMOS, Köröspart

Kolozs sós fürdő

Junius hó 1 én nyílik meg.

„Ida Pensió”
Köser konyha. Azonkívül orvosi rendelethez verszegény, asztmás, cukor, gyomorbeteg és fogynak Diétás vegetár konyha. — E öjegyzéseket május hó 28 ig Oradea-Mare, Str. Nicolae Zsiga 30. Junius 1-től Kolozs fürdőre kérek. — Napi pensió: mérsékelt árban.

V. Trencsiner Ida.

MILKA SUCHARD

TISZTÁN ALPESI TEJ, KAKAO ÉS CUKOR.

Vásznak,

ing és ruha zefirek, asztalneműek, női és férfi divat-szővegek, grenadinok, kész női és férfi fehérműek dus választékban.

Rónai & Kohn cégnél Sas-passage

Olcsó harisnya vásár!

csak e hó végéig.

Női kötött harisnya minden szín	30 Lei
Női mouslin harisnya	42 Lei
Női fátol harisnya	60 Lei
Női harisnya mouslin- és selyem flohr	58, 62, 95 Lei
Férfi sokni	20, 25, 35 Lei
Férfi sokni divat flohr	68 Lei
Gyermekek sockerlik 1—5-ig 1-a	25 Lei
Divatos jem: erek, selyem kazárók és kabátok	180 Ltól
Női zsebkendők, angol batiszt	11 Lei

Szallag, csipke, himzés leszállított árban

Klein Sándor és Tsa

Str. Episcopul Ciorogariu (U-i-utca) 1. sz.

A 60 év óta fennálló

Glücksman cég

Piața Unirii (Szt. László)-tér üzletét ismét felszerelte békeminőségű

vászon és női divat

árukkal, melyeket elismert szolid áronak árusít.

185 lei egy kitűnő mosó pongyola Hevesi áruházában

BŐRBUTOROK

ruganyos matracok, hencserek, hajlított garnitúrák kapható és megrendelhető KOVACS JÓZSEF kárpitosnál, Deák Ferenc-utca 1. sz.

SZÖVET

HAVAS & GRÜNFELD

posztóáruház,

Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8.

különlegességeink felöltőkre öltönyökre legjobbak legolcsóbbak

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város nagydemüt közönségét, hogy

férfi szabó üzletemet

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz. alól

Str. Rimanóczy-utca 1. sz. alá

(Royal kávéház mellett) helyeztem át

Tejjes tisztellel

WEISZ E. ZSIGMOND.

BÉLYEGZŐ GIYARTÁS ÉS VESNÖK
ORADEA-MARE STR. VLAHUTA 4 sz.
AKISPIA VENDEGLŐVEL SZEMBEN.

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb feifáját is elmulasztja

* Igyunk kizárólag békebeli minőségű Dreher-Haggenmacher sört. Minden jobb helyen kapható!!

* A nagyváradai nyomdászok János-ünnepélye. A könyvnyomtatás feltalálójának, az emberi műveltség nagy mestérének: Gutenberg Jánosnak neve egy örökké égő és soha ki nem alvó üstökös az általános emberi kultúra horizontján, mert ameddig az emberiség művelődése fennáll, mindig az apostoloknak kijáró glória övezi a nagy mestert, a ki a holt betűnek életet adott és az étellel tudást, mely ma oly hatalmasan sugározza be a földön lakó kultúremberiséget és annak utnak indítóját: Gutenberg Jánost. Nagyvárad nyomdászága nagy elődje emlékének méltóan akar hódolni június hó 21-én, a Kath. Körben tartandó János-ünnepélyen, amely már délután 4 órakor az ujonnan átalakított, díszes kerthelyiségben kezdődik: este a teremben reggelig tartó táncfalat folytatódik. A délutáni kedves s hangulatos ünnepélyen az idény legszórakoztatóbb, legötletesebb számok fogják azt a hatalmas, intelligens közönséget szórakoztatni, amelyet ez alkalomra hívnak meg nyomdászaink. Lesz kugliver-seny, szépségverseny, tombola értékes tárgyakkal, kvírtverseny és egyéb élvezetet és szórakozást biztosító látni és élvezni valók. Az agilis rendezőség mindent elkövet, hogy e város jó izlésű közönségét méltón fogadhasa és bizonyos, hogy szeretettel karolja fel a közönség a nyomdászok júniusi János-ünnepélyét annál is inkább, mert az ünnepély kettős célt szolgál: a Gutenberg Otthon létesítését és nagy mester nevére ismert kitűnő Gutenberg Dalkör Aradon tartandó országos dalverseny részvételi költségeinek fedezését. Szándékosan utoljára közöljük, hogy ez alkalommal mutatja be ez a neves dalkör azokat versenyszámul kitűzött dalokat, amelyekkel az aradi versenyen szerepelni fog s amelyek betanításán a kiváló képességű Laszcsik Ernő zenetanár fáradozik. Az ünnepély bővebb ismertetésére még visszatérünk.

* Nemcsak villamosan utazhat ingyen Bodnár Gyula borkereskedőhöz, Str. Avram Iancu 5., hanem nagyobb vásárlásnál vonatkozólag felét is visszatértem. Kivágtat talpa és felsőbőrök olcsó áron! Krupin 110 leitől, nyak 85 leitől, szürke bélésből 22 leitől. Minden fajtájú színes szezoncikk, cipész és szíjgyártókellékek nagy választékban. Felsőrést izlésesen, méret után készítek külföldről érkezett szabázzsal. Telefon interurbán 237. szám.

* Ha súlyt fektetünk arra, hogy arcobunk gyöngés és fehér legyen, úgy keverjünk mosdóvizünkbe eredeti Mack-féle Kaiser-boraxot.

* Szép lakása csak akkor tökéletes, ha Orient szőnyeg és gobelin díszíti. Egyedüli készítője Schulhof Emilné „Orient” szővművészeti iskola Clorogariu Uri-utca 12. (Gimnázium.)

Uj üzlet! Uj üzlet!
Legolcsóbban
vásárolhat, javíthatat
órát és ékszereket
Weinbergernél,
Strada Nicolae Jorga
(Zöldfa-utca) 23. szám

„Ideal”
hölgyfodrász és
manikűr szalonunk
megnyílt
Sas-passage, félemelet
Főljárat: Hattyu áru-
házzal szemben.
Federslein Margit

FIGYELMEZTETEM

hogy órát, ékszert leg-
jobbban, legolcsóbban
javít és elad, törött
aranyat a legmagasabb
árban vesz

BRENNER,
Vlahuța (Str. János)-u. 6.
Tanuló felvételt.

HÁLÓSZOBA

23-as Vertheim szek-
rény jutányos árban
eladó, törött aranyat,
ezüstöt, gyémántot,
brilliansot magas ár-
ban beváltok,

WEISZ LIPÓT
műorás és ékszerész
Avram I. Kossuth u. 18

Leszállított árban

árusított raktáron levő
órákat és ékszereket
jóállás mellett. Ara-
nyat, ezüstöt, brillant
platinát magas árban
veszek.

KOHN ékszerész
Strada Avram Iancu
(Kossuth)-utca 7.

Modern chamotte kályhák

különböző színekben raktá-
ron, 2500 Leitől kapható
valamint átrakásokat és
javításokat vállal

Varga György
kályhás mester
Str. I. Ciordas (Berkovich) 3.

LÉGYPAPÍR

elsőrendű minőségű
NAGYBAN ÉS KICSINYBEN
olcsó árban kapható

LÉVAYNÁL

Str. Episc. Pavel-utca 4.

Nr. G. 3609—1924. exec.

Publicațiune

In urma ordinei Nr. G. 3609—1924.
judecatorie din Ceica pentru executie de
escontentare in favorul lui Bernat Kun
omicidat in Tinca si allora se vor vinde
prin licitatie publica mobilele si alte mis-
cătoare sechestrate si estimate in 7200 lei
in caz de lipsa si cu preț mai mic.

Termenul licitației 2 Iunie 1925 ora 10
a. m. la locuința urmăriților in Holod.

Ceica, la 14 Maiu 1925.

L. S.

Resoh ss.

delegat judecatoresc.

Női szalma és selyemkalapok

virágok és az összes kalapokellékek
20—50 % olcsóbbak mint bárhol

KÖNYV JENŐ

Üzlet: Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 16. sz.
Gyár: Str. Alexandri (Teleki-utca) 45. szám.

Convocare.

Societate Anonima pentru Exploatare de
Paduri Fabricațiunei de Butoaie și Lemnarii isi
va tine adunarea sa generala ordinara anuala
in ziua 31 Maiu 1925 la orele 11 a. m. in lo-
calitatile intreprinderii din Piața Ōssi, la care
pe Dnii actionari cu onoare invita directiunea

Ordinea de zi:

1. Infatisarea socotelilor fina'e din anul
comercial 1924 (stabilirea bilanțului) 2. Rapo-
rtul Comitetului de administrație și Comitetul de
Cenzori. 3. Darea descarcării Comitetului de
Administrație și Cenzorilor. 4. Holararea asupra
existenței și funcționării de mai departe a So-
cietății și efectuarea alegerilor eventuale decur-
gand din aceasta. 5. In caz de declararea lich-
dării darea instrucțiunilor pe seama Comitetului
de Cenzori cu privire la modalitățile valorifi-
cării averii sociale. 6. Propuneri.

Dnii actionari, cari doresc a participa la
adunarea generala sunt rugați a și depune ac-
țiunile la Cassiera Societății, dupace in caz de
omisiunea acestora nu vor fi in drept a și
exercita dreptul de vot. Propuneri trebuiesc
inaintate in scris cu opt zile mai'nainte de adu-
narea generala. Socotelile finale sunt puse spre
vedere in biroul societății și se pot vedea între
orele oficiale.

Oradea Mare, la 22 Mai 1925.

Ériesitem an. é. hölgy-
közönséget, hogy női
szabó szalonomat egy
elsőrendű szakember
vezetésével tovább fol-
yatom, gyönyörű fran-
cia munkával kibő-
vítve. — A régi szolid
árak, pontos kiszolgálás
További szíves párt-
fogást kér
Özv. Vass Dánielné,
Vlahuța, Str. János-u. 52

Uj típusú külföldi

Gyermekek kocsik megérkeztek.

SZABÓ Iésláruhá
Sas-passage 42. szám

Központban sürgösen el-
adó ház, ugyszintén a vá-
ros minden részén kisebb
nagyobb beközlőhető há-
zak, vannak 2—3 szobás
lakások, butorozott szo-
bák, üzlethelyiségek.

Özv. Zilahy Gyuláné
közvetítő irodája,
Str. Alapi utca 1. szám.
Othon 1—4-ig.

* Legjobb telefonkészülék villany-
körte és manometer raktáronról. Telefon
és villanyszerelést, minden fémipari és
eszterga-munkát, javításokat igen szolid
áron vállal R a j z elektromechanikus, Sza-
lárdi-utca 9. Telefon 512.

* 24 óra alatt kaphat magyar, osztrák
cseh, francia, angol vizumokat a Hegedűs
Hirlapirodában.

* Finom cipészek! Szép cipő divat-
lap kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

Ujdonság! Most érkezett!

Legújabb Műszaki könyvek a Hegedűs Hirlapirodaba

szerek.	100
Balog Diesel gépek keze- lése	100
Balog Osztofej	60
Balog Rádiótelefon	100
Balog Rádió készülékek szerelése	140
Barna Csavarmenet vágás	80
Barna Eszterga, furó és marószerszámok	60
Barna Köszörülés, furás és marás az esztergapadon	80
Barna Szerelők és lakato- sok kézikönyve	400
Barna Vas- és fémipari ké- zikönyv	160
Beretrvás Szivógázmotorok	100
Bicskei Testmértan	100
Bicskei Mértan	40
Boldizsár Esztergályosok és marások zsebkönyve	120
Bozóky Lokomobilok szer- kesztése és kezelése	140
Frank Gőzgép	140
Hoszpodár A telefon	40
Jascik Könyvkötőmester- ség	160
Jávör Lőerőszámítás	60
Kink-Mihályi Autójavítás kézikönyve	80
Kiss Egyenáramu motor működése	62
Knapp Fémszínezés kézi- könyve	120
Knapp A kenőanyagok	100
László A feltalálók utja	30
Lenz Cséplőgépek szerk. és javítása	80
Lenkev Gyakorlati számo- lás	60
Lusker Vasipari szerszámok	60
Meyer Súlyszámítási táblá- zat	40
Mihályi Az autó. Autóve- zetők kézikönyve	200
Németh Az ács	100
Németh Kis földszintes há- zak építése	60
Palotai Vízvezetékyszerelő	80
Péter Vas- és acélöntő	100
Prohászka Vasipari szer- számok	120
Raffay Faipari szerkezet- tan I—II.	160
Schächter A motorekék szerk. és kezelése I—II.	260
Szegő A vegytan és a vegyi ipar	80
Sztipan A bádigos	90
Zeidler A modern bőrz- gyártás	120
Förstner: Ipari, Mértan és test- ábrázolás	160

IZZAD Ön? Vegyen HÖFER 3. számú hintóport.

A „NAGYVÁRAD”
MELLÉKLETE

IPAROSOK LAPJA

1925. MÁJUS 24.
VASÁRNAP

AZ IPAROSOK TEMETKEZÉSI EGYLETE

A nagyváradai Ipartestület vezetősége ismét az sziparosság érdekeinek szolgálatát vállalja feladatul, midőn a Nagyváradai Iparosok Temetkezési egyesületét megalakítja.

A tervezett alapszabályok értelmében ezen intézménynek tagja lehet minden önálló iparos, családtagjai és hozzátartozói, valamint két önálló iparos által felvételre ajánlott egyén. A rendes tag elpépése alkalmával belépési nyilatkozatot ír alá, elfizeti a 100 lei belépési díjat és egy halál esetére szóló járulékot.

1925 augusztus 1-éig, minden fent megjelölt gyén tagul jelentkezhet, orvosi vizsgálat nélkül, mennyiben 21-ik életévét betöltötte, 1925 augusztus elseje után csak orvosi vizsgálatot és 21-40 v közöttiek jelentkezhetnek felvételre.

Temetkezési hozzájárulás címen, minden a tagok sorában bekövetkezett, minden haláleset után a temetéstől számított 30 nap alatt tartozik az gazgatóság által évenként egyszer meghatározandó összeget befizetni. A folyó évben ezen járulék 10 ében állapított meg. Minden egyes haláleset a napilapban közzé lesz téve. Az igazgatóság által megállapított temetkezési segély a biztosított halála esetén a kedvezményezettnek kifizetettik, melynek összege a tagok által fizetendő temetkezési hozzájárulás 80 százaléka lesz. A megalakulás első évében a segély összegének csak 50 százaléka lesz folyósítva. Az első évben pedig 10.000 leit meg nem haladhat.

Azon tag, aki 800 esetben fizetett temetkezési hozzájárulást, jogában van a fizetéseket megszüntetni.

Hisszük, hogy minden iparos kivétel nélkül jelentkezni fog az egyesületbe való felvételre, mert annak jóléti jelentősége mindenki előtt világos. Bizonyítsa be tehát mindenki tetteiben, hogy nem vonja meg támogatását ezen intézménytől és önmagától, mert egymás iránt való kötelességének tesz eleget akkor, midőn belépésével a tagok létszámát gyarapítja. Azt azonban előre jelezzük és hangsúlyozottan figyelmeztetjük rá az iparosokat, hogy legyenek figyelemmel az alapszabályokba feltüntetett kedvezményekre, mert most az alkalom még meg van adva, hogy mindenki korkülömbőség nélkül beépíthet, de a megállapított időn túl már csak az előírt korhatáron belül és orvosi vizsgálat alapján építhet bárki is be. Mindenki tehát saját hibájának tekintse és magának tulajdonítsa azt, ha az intézményből esetleges késői jelentkezés folytán kimagrad, vagy a felvétel körül nehézségeknek lesz alávetve.

Felvételre jelentkezni lehet az Ipartestület hivatalába, (jelenleg Iparos Menház, Str. Cuza Voda 8.), valamint az Ipartestületi Hitelszövetkezetnél, a testületi székház udvarán levő udvari teremben.

TANONCMUNKAKIALLÍTÁS

Jeleztük már, hogy a tanonciskola tanfolyamainak végével ünnepélyes formák között tanoncmunkakiállítást is rendez az Ipartestület vezetősége és az iskola tanári kara. Ugy mint más években, most is megindult már a tanoncok és egybe az iparosok között is a versengés, hogy bizonyítékát szolgáltatassák a tanoncképzés fontosságának a hogy bizonyítsák, mely iparos mit tudott a reá bízott gyermekből faragni s hogy mely tanonc mily különös istenáldotta és gyakorlati tehetséggel szerzte meg mesterségbeni tudását. Hogy a nemes verseny minél jobban terjessze a kiállítást, az Ipartestület vezetősége és a tanonciskola igazgatósága gyűjtést indított azért, hogy a mesterségükben kiváló előmenetelt tanúsító tanulók az elismerő oklevélén kívül anyagiakkal is jutalmazva legyen. Közös kérelemmel fordultak még a Kereskedelmi és Iparkamara elnökségéhez, a városi tanácshoz s nagyobb vállalatokhoz és ipari üzemekhez, magához az Ipartestülethez, hogy jutalmazásokra megfelelő összeget szavazzanak meg. A kereskedelmi és ipar

kamara ilyen jutalmazásokra már is 6000 leit, a város tanácsa ugyancsak ennyit utalt ki, melyben követni fogja az Ipartestület és az ipar fejlődéséért lelkesedő intézmények és egyének. Kilátás van tehát rá, hogy a díszes és örökre emlékeztető oklevél kivül, tekintélyes, eddig csak képzeletben bírt összeg, több száz lei fogja jutalom gyanánt azon ifjú iparosnemzedék markát ütni, kik mesterségükben kiváló előmenetelt tanúsítottak.

Nemcsak törvény, de erkölcsi szabályok is kötelezik az iparosokat a tanoncmunkakiállítás erkölcsi és anyagi támogatására, különösen arra, hogy tanulcaikkal a kiállításon részt vegyenek. Kérjük mindazon iparosokat, kiknek tanulcaik utolsó évüket töltik, hogy őket a kiállításra való részvételre buzdítsák, időt, anyagot és alkalmat adjanak rá, hogy a kiállításon résztvehessenek.

Női szabó iparosok gyűlése. Folyó hó 25-én, azaz hétfőn este 8 órakor gyűlést tartanak az Ipartestület földszinti udvari termében a női szabó iparosok és iparosnők, hogy a megindított szervezkedési és szövetkezeti mozgalmat valóra váltsák. A szervezkedéssel számtalan előnyt biztosíthatnak maguknak az iparosok, míg a szövetkezetben különösen a munkanélküli szezonok munkával való biztosítását készítik elő, éppen ezért ezen gyűlésnek kiváló nagy jelentősége van, miért is kérjük az összes érdekelt iparosokat, hogy azon megjelenni és a kitűzött célt megvalósítani szíveskedjenek.

A szobafestő munkások kívánalmai. A szervezett festőmunkások újabb kollektív szerződésbe kívánnak lépni munkaadóikkal. Ugy fizetésemelés, mint másnemű kérdésekben új feltételeket szabtak munkaadóik elé, melyek megtárgyalása a munkaadók részéről folyamatosan van. Ujabbán ma, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a munkaadóknak közös értekezlete, hol a feltételekről fognak tárgyalni. Jóllehet a festőszakma is azok közé tartozik, mely több mint egy évtizede pang s munkája ma is alig van, a munkaadók mégis átlátva a megélhetés súlyosságát, a békés megoldás érdekében keresni fogja az alkalmat, hogy az együttműködés fel ne boruljon.

Menháznak küldött adományok. Utolsó közlésünk óta a következők adtak menházunknak adományt: A Kereskedelmi és Iparkamara 8225 leit, Kovács Jenő vendéglős a csizmadiaik sörének megváltása fejében 250 leit, Kovács Jenő külön adománya címen 100 leit, Lászlófi Gyula emlékére a biztosítási tisztviselők 100 leit, Rozsnyai József 100 leit, Szóbel Adolf 200 leit, Ardos Frigyes 40 leit,

Loránd János május havi illeték fejében 40 leit. Az adományozóknak ezután mond halás köszönetet az Ipartestület Elnöksége.

Az Ipartestület hivatala a székház átalakítása ideje alatt ideiglenesen Cuza Voda (Szacsavay)-utca 8. szám alatt, az Iparos Menházban van. Hivatalos órák reggel 8 órától 12 óráig.

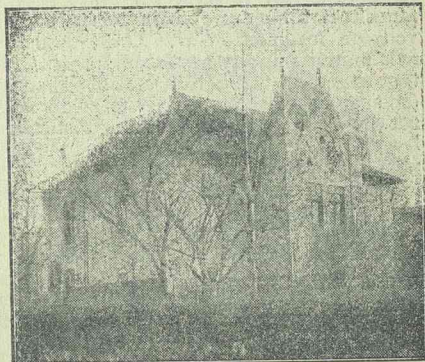
Az Ipartestületi Hitelszövetkezet ideiglenes helyisége az átalakítás tartama alatt a székház udvari termében van elhelyezve. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Tűzifa és fürdőjegy kedvezmény az iparosoknak. Első osztályu prima cserhasábfát 295 letért házhoz szállít, valamint a Félix-fürdőbe szóló fürdőjegyeket kedvezményes árában árusít az Ipartestület hivatala.

LEGISMERTEBB KÖZMONDÁS

Selejtes harisnyák Ábrahámnál
Rimanóczy-u. 4. sz. a. kaphatók.

Eladó

Ötszobás nyaraló souterin-nel és kitűnő borpincével. Külön vincellérakás, istálló és kocsiszin. Három hold szőlő fél hold gyümölcsös és teljes pincfelszereléssel, nyári vendéglőnek alkalmas.

Bővebbet **Dr Sarkady Sándor ügyvéd** urná! Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi)-ut 16.

Költözködési bejelentés!

Witrael Gábor és Rosenthal
főle részlet üzlet áthelyezve a
Sir. Avram Jancu (Kossuth-utca) 10. szám alá, a Biharmegyei Takarékpénztárral szemben

A cég **WITRAEL GÁBOR** név alatt továbbra is kiszolgál készpénzárban, **havi vagy heti részlet fizetésre**, mindennemű férfi és női ruházati cikkeket.

Csakis
Lippafüredi
„**Apollo**”
ásvány
gyógyvízét
igyon.

Főterakat:
„**Mercur**”
vállalat
Str. Gen. Mcoiu
No. 7. Telefon 221

Bármilyen mennyiséget szállítunk.

Remélem
tudja már, hogy
a Pannoniában
vízumoztat
DEUTSCH & futár
Utteleveket olintéz.

Ehgyomorra fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi

keserűvíz

jó élvágyat,
kellemes közérzést
és munkakedvet biztosít

AZ IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel

Az isteni törvény útja, az Ótestamentum vallási és erkölcsi megvilágításban

Írta: dr. Kiss Elek, teológiai dékán

Ez a könyv, amely nemrégiben jelent meg a kolozsvári Minerva kiadásában, sajátos terméke az erdélyi unitarizmusnak s egyszersmind az első összefoglaló munka magyar nyelven, mely felfoldja az egész kánonikus Ótestamentumot és egy kötetben adja az Ótestamentum bevezetését és teológiáját.

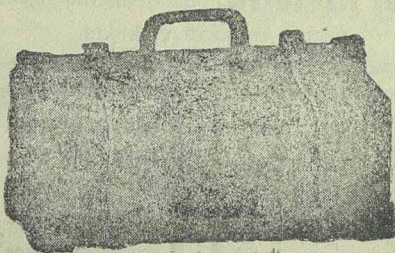
Szerző — ki az Unitárius teológiai dékán, az ószövetség tanára — minden keresztény dogmatikus elfoglaltság nélkül foglalkozik tárgyával s megállapítja, hogy a régi felfogásu bevezetést az irodalomtörténet és a teológiát a vallás és erkölcs megvilágítása váltja fel a tudomány mai álláspontján. A mű úgy van megszerkesztve, hogy hűséges kalauz lehessen a kutató, a tanuló számára, de a nem szakember is élvezettel olvashatja. Szakemberek és tanulók a bőséges idézetekkel nyernék igen jó kalauzot, míg nem szakemberek egyszerűen elműlik az utalások után való nézést és elmélyednek, el kell mélyedniük a nagyfontosságú és érdekesítő tárgy átélésében. Igen szerencsésen jut kifejezésre lépten-nyomon, de különösen a próféták tárgyalásánál a zsidó nemzeti eszmény s az az emberen felüli törekvés, melyet a kicsiny nemzet tanúsított több ezer éves kultúrája és műveltsége megmentéséért. Örök eszménynek marad minden nép számára az Ótestamentumban található s a valóságban átélt ama nemes élet, melyet a zsidó nemzet irt be az egyetemes kultúrtörténelem lapjaira soha senki által el nem homályosítható betűkkel.

Élénken van beállítva a nagyszabásu habszabás és az azt követő judaizmus ellentéte és szükségessége, valamint jelezve látjuk a kereszténységre való átmenetet is épen a jézusi eszmékkel kapcsolatban. Szerző szerint az Ótestamentum az igazságról, az Újtestamentum a szeretetről tanuskodik s a megállapítása a legszorosabb viszonyba hozza egyfelől a nemzeti értéket, másfelől az egyetemes emberi megbecsülés fogalmait.

Bármilyen fajhoz, nemzethez és valláserkölcsei életéhez tartozó embernek a legmelegebben ajánljuk e nagyszabásu munkát, melyet az unitárius szellem elfogulatlan, előítélettől mentes, tiszta tudományos törekvése termelt. E munka eredeti felfogásánál és a benne rejlő értékeknél fogva nemcsak a magyarnyelvű, hanem bármely más teológiai irodalomnak is tisztességre válnék.

Tiszta érzés és tiszta látás hozta létre s hisszük, hogy mindenfelé tiszta érzést, tiszta látást és helyes értékelést fog támasztani.

A 248 oldalas könyv bolti ára 160 lei. Kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

A nagyvárad bőrdoboz és táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacsvai-utca) 18. sz. alatt

Összes gyártmányai detailban is gyári árak mellett kaphatók.

KEPES ELEK

orvosi köszerész, Sax-passage 20 szám

Saját készítményű
speciális köszerék, női és férfi óvszerek

Harmincezer lei jutalom a „Nagyvárad” előfizetőinek

Egy hónappal ezelőtt felkértük a „Nagyvárad” előfizetőit, sziveskedjenek a „Nagyvárad” számára előfizetőket gyűjteni. Minden előfizető, aki egy új előfizetőt hoz nekünk, ajándékba kap egy ötös könyvcsoportot, azonkívül díjtalanul résztvesz tízezer lejes sorsolásunkban.

Ennek a felhívásunknak erős visszhangja támadt. Mindennap nagyszámú jönnek be a kiadóhivatalba előfizetőink, akik új előfizetőket jelentenek be nekünk. Összinte örömmel adjuk át nekik az értékes könyvjutalmat és a sorsolási igazolványt. Minthogy azonban

minden előfizetőnkkel szemben

előzékenyek akarunk lenni, mindenkinek módot akarunk adni, hogy a szerencséjét kipróbálja, elhatároztuk, hogy egy külön sorsolást is rendezünk:

megismételjük januári huszezer lejes sorsolásunkat.

Ezek szerint a nyár folyamán ugyanazon a napon — július 12-én — amikor kisorsoljuk tízezer lejes ajándékunkat azok között az előfizetőink között, akik nekünk új előfizetőket toboroztak, kisorsolunk külön még huszezer leit a

„Nagyvárad” összes előfizetői között.

Ez a huszezer lei a következő részletekben kerül kisorsolásra:

I. díj 5000 Lei	VI. díj 2000 Lei
II. díj 3000 Lei	VII. díj 1000 Lei
III. díj 2000 Lei	VIII. díj 1000 Lei
IV. díj 2000 Lei	IX. díj 1000 Lei
V. díj 2000 Lei	X. díj 1000 Lei

Ugyanekkor — mint mondtuk — egy összegben kisorsoljuk a korábban meghirdetett

tízezer leit is,

de ebben kizárólag azok az előfizetők részesednek, akik nekünk egy új előfizetőt gyűjtöttek

s természetesen ezek s megkapják ezután is az ötös könyvajándékot is.

Mindegyik sorsolásban csak az vehet részt, aki 1925. július 12-én a „Nagyvárad” helybeli vagy vidéki előfizetői között szerepel és előfizetési díjjal nem tartozik.

A júliusi sorsolás tehát két részből áll.

Először kisorsoljuk a **tízezer leit** kizárólag azok között az előfizetők között, akik új előfizetőket szereztek nekünk. Azután kisorsolunk tíz nyereményben **összesen huszezer leit** az összes előfizetőink között. Természetesen, hogy ebben a második sorsolásban azok az előfizetők is résztvesznek, akik az előbbiben, mint előfizetőgyűjtők már szerepeltek, úgy, hogy szerencsés esetben

valaki — ha nemcsak előfizetőik, de előfizetőt gyűjtött is a „Nagyvárad”-nak — megnyerheti mind a két főnyereményt.

Osztznak persze a sorsolásban a teljesen újonnan belépő előfizetők is.

Azok az olvasóink, akik egyenként vásárolják lapunkat, a hat díjból álló huszezer lejes sorsolásunkból nem maradnak ki. Mindenki, aki naponként vásárolja meg a „Nagyvárad”-ot, június 15-től kezdve tegye el lapunk első címlapját mindennap. Július első felében közölni fogjuk, hogy melyik számú öt lappéldányt kell a kiadóhivatalba benyújtani annak bizonyításául, hogy a sorsolásra jogosult olvasónk lapunkat valóban naponként vásárolja.

Mindenki buzdítsa rokonát, barátját, ismerősét, hogy fizessen elő a „Nagyvárad”-ra, mert aki a „Nagyvárad”-ra előfizet, ingyen résztvehet ezen a szép sorsoláson.

Aki pedig bárkit mint előfizetőt bejelent nálunk, **ha ő maga is előfizetőnk**, nemcsak a huszezer lei, hanem még a tízezer lei külön jutalom kisorsolásában is résztvesz és ezenkívül megkapja ezentul is az ötös könyvcsoportot ajándékba.

Mégis furcsa ez a közigazgatás

Irta: Bölöny Bálint.
(Folytatás.)

A falu lassu ketyegésű öreg órája el-
erte a tizet. A jegyző megnyitotta az ár-
rést:

— Kikéltási ár huszonöt forint, ki ad
bbet?

Az egyik stromann beigért:

— Huszonhat forint...

— Ne töltsük az időt urak. A mi igaz,
az, a terület többet ér, mint azelőtt hat
vel — szolt közbe a főszolgabíró. Én a
sleevári vadásztársaság nevében ígerek
egyen forintot...

Az udvaron szekérszörgés. Az ajtó nyi-
s uj árverező érkezik Kelendár Kristóf
emélyében. (Bricsesben, sárga csizma-
n, sörtés kalappal.)

Altalános meglepetés, minden aorcon
legnagyobb konsternáció. (Hová lett a vi-
g!... Hát már az örmény boltos is va-
szik!?)

Kristóf előhúzza a nagy bőrbütykölését
egy nagy csomó százashankó közül las-
n kiválaszt egyet, odateszi az árverelő
sztalra:

— Akárkin áll eddig, én száz forinttal
bbet adok.

A jegyző hosszúszerű pipáját a jobb
gyaráról a balra fordítja s a foga közül
zól oda Kristófnak:

— Hol van a vadászjegye?!

Kristóf nagyot néz... ötöl, hatol, vég-
a könyöki:

— Vadászjegyem még nincsen...

A notárius kiemeli száijából a pipát, a
zázást visszatolja Kristóf elé s ugy adja
meg a választ:

— Akinek vadászjegye nincsen, az
nem árverezhet.

Kristóf előtt elborult a világ. Látszott,
hogymondani akar valamit, de nem tud.
szeretné gondolatait összeszedni... nem
birja. Mégis úgy rémlik előtte, mintha
lyesformát már hallott volna a főszolga-
bíráról. Vagy talán nem is hallotta... iga-
zán maga sem tudja. Szó nélkül támolyog
ki az ajtón. Felül a kis egyfogatura s indul.

Utközben elgondolkozik, hogy milyen
furcsa is ez a közigazgatás... És amint
csendesesen ül a szekeren, behunytt szemei
előtt még egyszer megjelennek az álomké-
pek. A nagy vadászat, az uri ebéd... a
„per-tu“ barátok.

A szekér nagyot zökken. Kristóf fel-
ébred s félálomban motyogja:

— Mégis furcsa ez a közigazgatás!...

Nagyon furcsa!...

Hirdetmény

A Nagyvárad-i Izr. Szentegylet veze-
tősége ezennel közhírré teszi, hogy a vá-
rosi tanács által a Rulikovszky-úti közte-
metőben az Izr. Szentegylet számára kije-
lölt temető, ahol az előkészítő munkálatok
és építkezések már serényen folynak, folyó
év augusztus havában tradicionális rítus
szerint rendeltetésének átadni óhajtuk és
ezen időponttól kezdve ez lesz az Izr.
Szentegylet új temetkezési helye.

Minthogy a régi velencei temetőben
már csak nagyon gyér számban vannak
szabad sírhelyek, felhívjuk összes hievein-
ket, hogy amennyiben még a velencei te-
metőben óhajtanak maguknak, vagy csal-
ládtagjaik számára sírhelyet fenntartatni,
ebbéli igényüket a Szentegylet titkári há-
vatalában legkésőbb f. évi augusztus 15-ig
okvetlenül jelentsék be, mert azután ily-
nemű ürvánságok — szabad sírhely hiánya
miatt — többé egyáltalán figyelembe nem
jöhetnek.

Az Elnökség.

Butorraktáramat

Str. Avram I. (Kossuth-u.) 1. Souterin
(volt Faragó bőrzület) helyeztem át.

STEINER, butorgyáros

BANCA AGRARA DIN ORADEA-MARE S. A.
Nagyvárad-i Agrár Takarékpénztár R. T.

Erdély és Regát egész területén ujonnan be-
szervezett levelező háló-
zata alapján, kifizetése-
ket, beszédéseket, uta-
lásokat, legkedvezőbb
feltételekkel gyorsan
teljesít.

Fo' talkozik a banküzlet minden ágával.

Betéteket folyószámlán és köny-
vecskén felmondás nélkül is elő-
nyösen kamatoztat.

Telefon: 6-14, 6-58, 6-62, 7-96.

Magán pánccél-szekrények.

(Safe Deposits.)

Tenyészkos és lenyészkan eladás

A gróf Stubenberg József ur szé-
kelyhidi uradalmában többször kitün-
tetett juhászatából van 1-2-3 éves
„Mezino-Rambonillet“ keresztezésű
tenyészkos eladó. A kosok június
10-ig gyapjában is megtekinthetők.
Ugyanott 6 darab 1½ éves mango-
licza tenyészkan is eladó.

Posta és vasut Säczeni (Székelyhid.)

Ha fürdőre vagy külföldre utazik Aszódinál vásároljon

Aszódinál vásároljon

málnaszörpöt, gyógy-akác-
mézet, szalámit, vaját, szardi-
niát, finom friss csokoládé-
bonbonokat. Fűszer- és cse-
megeosztályom havi bevá-
sárlásnál nagybani árat szá-
mit. 8-féle zamatu „pörkölt“
kávéim utánozhatatlanok

Megérkeztek

Wirth, Gebr. Stingl, Hofmann stb.
gyártmányu teljesen új zongorák,
melyeket gyári árrban árusítok.

STERNBERG.

Telephon 14-57.

Reg. Ferd. 14.

Ablak- és tükrövegei

FRENCZEL

készít és elad, Vlahuța (Szt. János-u.) 44.

RUHAKAT legolcsóbban FEST, TISZTIT
gallérokat és kézelőket legszébben mos és vasal

SZABÓ LÁSZLÓ

St. Ladislau (Kőrös-u.) 1.

Ftók: Bazárépület Boulevard Regele Ferdinand

Aspirin tabletták

eredetiségükért és
kiváló
minőségükért

A Bíró József telepen

(Principele Mihai — Gerliczi-utcai kocsihid feljára-
tánál) a város legszebb helyén, az alsó legszebb 10
szőlőparcella, amely villák vagy családi házak épí-
tésére igen alkalmas, most már kedvező árakban
és fizetési feltételekkel is végleges eladásra kerül.
Felkérem, mindazokat, kik ezen parcellák iránt már
érdeklődtek vagy érdeklődnek, hogy sziveskedjenek
rövid időn belül elhatározásukról értesíteni. Az eset-
leges építkezéshez szükséges olcsó anyagok beszer-
zése és víz ellátás folyamatban van. — Tisztelettel:

Bíró József

Calea Dorobanților (volt Rulikovszky-ut) 8. sz. a.

Grande toilettehez nélkülözhetetlen, ideális
szabású fűzők és melltartók a

„LÉDA“ fűzőszalonban

Strada Alexandrii (volt Teleki-utca) 53. I.

Eladó 23 kat. hold prima szőlőbirtok, télen nyáron
lakható 2 villával, teljes felszereléssel a városhoz
nagyon közel. — Továbbá luxus kivitelű gyönyörű
6 szobás elfoglalható magánház parkirozott udvar-
ral 750.000 leiert. **Mikussay és Komjáthy**
Ertekezni lehet: Strada Cazarmei No. 2. — Találhatók a Royalban.

ESŐERNYŐ legolcsóbb a készítőnél RÖSENBERG TESTVÉREK

Iorga (Zöldfa u.) 8. - Behúzás, javítás gyorsan készül.

Saját Kerékpár és varrógép

kemencében

gyári égetett zománcozását

nikkelezését és javítását legolcsóbban vállalom. Használt ke-
rékpárt, varrógépet veszek és eladok részletfizetésre is. Kerék-
pár gummit és alkatrészek legolcsóbban nálam kaphatók.
„Eléna“ varrógép, kerékpár roktár és javító műhely,
Mihai Viteazul (Nagy piac)-tér 5. sz. alatt

**ANDRÉNYI
PEZSGŐK**

A LEG-JOBBAK.

Házhelyek

hatóságilag engedélyezve, villamos
megállás mellett **eladók**
részletfizetésre
12 ezer Leitől 15 ezer Leig. Egyben
gyártelepre kiválóan alkalmas, vasut
bevezetve. Értekezni az „Ardeal“ irodában.
Főposta mellett. Telefon 203.

Prima minőségű, ideál égetésű

tégla, cserép

kapható saját igával szállítva

WASSERSTROM SÁNDOR

tégla- és cserépgyárában Str. Minelor (Bányászor) 33

Ugyanott téglacserép-rabitz verők, ki- és behördő
kemencemunkások felvételnek. — Raktár és pince-
helyiség kiadó.

Üzletem ideiglenes áthelyezése miatt

raktáromon levő órákat, dísz tárgyakat stb. 30, sőt 50 százalékkal olcsóbban kiárusítom. Aranyat, ezüstöt, briliántokat továbbra is magas árban veszek, javításokat elvállalok.

Freund Benjámín

Strada Saguna (volt Kapucinus-utca) 16. sz.

Eladó házhelyek.

A nagyváradi l. sz. Káptalan a városi tanács 4751—1925. számú engedélye alapján a székesegyház mögött ennek északi oldalán 37 db egyenként 4—500 négyzetméter HÁZTELKÉT 5—10 évre szóló részletfizetés mellett eladja. Az érdeklődők a feltételeket alulírottánál Str. General Berthelot (Sal Ferenc-u.) 17. május 22-től kezdve a délutáni időben 4—6 óra között megtudhatják.

Dr. Imre Gusztáv a lat. szert. káptalan főügyésze**Buick és Citroën**

autóképviselőt átvettem. — Autók és alkatrészek raktáron.

Elek Miklós

okl. gépészmérnök műszaki irodája, Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferd. 39. sz.

Értessítjük a t. hölgy-közönséget, hogy **női és férfi fehérnemű varrodánkkal megnyitottuk,**

elsőrendű munkaerőkkel minden igénynek megfelelő munkát pontosan és gyorsan szállítunk.

Saját

1071

endli, aszúr és gomb-lyukvarró gépekkel felszerelt műhelyünkben a legjobb munkák legjutányosabban készülnek **Horvátné és Fenyvesné**

kézmunkaüzlet, Str. Teatrului (Színház-u.) 4.

Szűcs műhelyemet Vlahuța (Szt. János)-u. 6. szám alá helyeztem át. — Mindennemű szűcs és szörme munkát, alakítást és javítást, ugyancsak nyári megóvást molykár ellen a legolcsóbban vállalom.

Andrássy Miksa, szűcs mester.

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRÉEAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CREME**Bouquet d'Origan**

FERITI-VA DE IMITATIUNI!

Szőke Miklós**gyermekkosci üzem.**

Piața Unirii (Szt. László-tér) 16. Hóldas templommal **Gyermekkosci** a legszebb és legszemben olcsóbb kivitelben Níckelezés, vörös és sárga rezezés, oxidálás, Ugyanott 1 db. 1 H elektromotor, transmissió-árványok, szíjtarcsák olcsón eladók.

VIZUM**a Hegedűs Hirlapirodába****NEURALGINE JURIST**

azonnal elmulasztja a migrénes idegbántalmakat és a

fejfájást

vigyázzunk az eredeti csomagolásra

Kapható: minden gyógyszerárban és drogériában

Üzletünket Bul. Reg. Ferdinand 10 szám alól, az Agrárbank palotájába, (Parcul Traian és Bul. Reg. Ferdinand sarok)

a Széchenyi életteremmel szemben helyeztük át!

Özv. STEINFELD-né és STERN

tüveg, porcellán, tükör és mindennemű képekterek raktára. Keretkészítő, aranyozó és épülettüvegező.

RIMANOCZY
műbutor és Parkettgyár R.-T. Str. Clujului 117. — Telefon 279. s.
Irodabutorok, műbutorok, l. és l. oszt. parketták, Fenyő és tölgy fű részárak. — **Gérvágás gaffere**. Mindennemű ládát, összeszerelve és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

MÉRŐKÉP RASZ-PAUS-MILLI-METER ÉS VÁZLATPAPÍR TEKERCSEBEN ÉS IVBEN **SONNENFELD-NÉ**
ORADEA-MARE PIAȚA REGINA MARIA (BEMER) TÉR 3 TELEFON 62

MA

iratkozzon be a Hegedűs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárába, havi 40 lei az olvasási díj.

MA

kezdje meg az újdonságok olvasását, mert rendelkezésére áll minden szépirodalmi könyv, ami az utóbbi 10 évben magyar nyelven megjelent

MA

és minden nap bármelyik órában vihet kölcsönkönyvet.

Mindenütt kaphatók:

Ursus Extra világos **Hercules** **dupla ma-láta barna**

kolozsvári sörkülönlegességek**URSUS-CZELL SÖRFŐZDE, KOLOZSVÁR****Nagyváradi lerakata: Strada Astra (Gilányi-utca) 5—7. sz.****LEGUJABB****DOMBORNOMÁSÚ****KERESKEDELMI LEVÉLPAPIROST**

MEMORANDUMOT, SZÁMLÁT ÉS BORITÉKOT KÉSZÍT

»SUNFIELD«, ORADEA-MARE

STRADA VLAHUȚA (SZENT JÁNOS-UTCA) 29.

SARAH BERNHARD Jön:
Pnciaország minden idők legnagyobb tragikája.

Siessen mindenki a „Makbeles” üdülő-kerlbe, ahol ma délután az Acélhang dalkör sok jó új dalokkal, Rác Imre zenekara segédletével szórakoztatja a erég közönséget. — Jó, tisztán kezelt éte. és italokról gondoskodva van. Tisztelettel
NDÁR DÖME, tulajdonos.

TÖZSDE

Zürich, május 23. Nyitás: Berlin 2, Newyork 517 egyn., London 2513 Páris 2645, Prága 1532 fél, Budapest 1265, Bukarest 241 fél, Bécs 0.0072'80.
Bukarest, május 23. Zárlat: Deviz Páris 1110, London 1057, Newyork 517, Milanó 860, Zürich 41 fél, Bécs 640.
Valuták: Font 1025, frank 1125, svájci ra 860, dinár 340, dollár 213, osztrák magyar 31, szokol 630.
Zürich, május 23. Zárlat: Berlin 0, Amsterdam 207'90, Newyork 517, don 2513 fél, Páris 26'40, Milanó 2082 Prága 1532 egyn., Budapest 0.0072'70, arest 242 fél, Bécs 0.0072'80.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:
asárnap délután fél 3 órakor: Szibil, operett mérsékelt helyárakkal.
asárnap délután fél 6 órakor: Arendás zsidó, p, mérsékelt helyárakkal.
asárnap este fél 9 órakor: Testőrszerelem, tthbemutató, premierbérlet.
Hétfő: Testőrszerelem, operettujdonság, A)
Kedd: Testőrszerelem, operettujdonság, B)
szerda: Waterlói csata, vigjáték bemutató, utol 0) premierbérlet.
Csütörtök délután fél 3 órakor: Nótás kapitány ékelt helyárakkal.
Csütörtök délután fél 6 órakor: Altona, ujlón mérsékelt helyárakkal. E. Kovács-Mariska vens álléptével.
Csütörtök este fél 9 órakor: Waterlói csata, tókujdonság, A) bérlet.
Péntek este: Waterlói csata, vigjátékujdonság, bérlet.
Szombat délután fél 4 órakor: Juhász legény, any juhász legény, operettujdonság, olcsó hely- kal.
Szombat este: Chrizantém, operettbemutató.
Vasárnap délután fél 3 órakor: Katonadolog, ettrepriz, mérsékelt helyárakkal.
Vasárnap délután fél 6 órakor: Próbaházasság, zat, mérsékelt helyárakkal.
Vasárnap este fél 9 órakor: Chrizantém, ope- tjdonság, bérleten kívül.
Hétfő délután fél 3 órakor: Lili, operettrepriz, ékelt helyárakkal.
Hétfő délután fél 6 órakor: Magdolna, életkép, ékelt helyárakkal.
Hétfő este fél 9 órakor: Chrizantém, operett- ság, A) bérlet.
Kedd: Chrizantém, operettujdonság, B) bérlet.
A hét összes előadásaira már vasárnap reggel kezdve hébet jegyet váltani a színházi pénz- ná.

— A marosvásárhelyiek a Nótás kapitány-ven- senyben. Három kedves, tehetséges erdélyi színész- ember lépett fel péntek este Nagyváradon. Gál- ffy Anna, Kozma Hugó és Felhő Ervin mutat- koztak be. Gálffy Anna már régi ismerős, két éve második szubrettként működött itt és szívesen lát- tuk kifejlődvé, színesebb fantáziával, elevenebb tem- peramentummal, lendülőbb színészességekkel vi- szont. Gálffy Anna különben színkerületének ked- vence, és meleg sikerével elégedetten távozhat Nagyváradról. Felhő Ervin jó Pacal Miska volt, de talán más szerepben biztosabb ítéletet mondhatnánk róla, tetszett Kozma Hugó is.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI

— A Testőrszerelem premierje. Ma, vasárnap este érdekes eseménye lesz a színháznak, mert a szezon egyik lehangulatotabb, költői szépségekben és melódikus muzsikában leggazdagabb operettjét, a Testőrszerelmet mutatja be az operettgyűttes. Besenyei György legendás alakját és romantikus szerelmét Mária Antoniet iránt vetíti elénk az ope- rett pompás librettója, mely egyszersmind bemutat- ja Mária Teréziának történelmi hírességi udvarát is. A poétikus operettet olyan szép és invenciózus muzsika kíséri, amely a legrövidebb idő alatt teljes népszerűsége fog szert tenni. A mai premieren je- len lesznek a szerzők is, mert magyar színpadon Nagyváradon kerül először színre ez az operett- ujdonság. A Testőrszerelem főszerepeit Horváth Mici, Biczó Margit, H. Körösi Juci, Benes Ilona, Gál Piri, Bihari Sándor, Stoll Béla, Galambos, Sós, Kabos és Madas alakítják. Az új operett hétfőn A) bérletben, kedden pedig B) bérletben kerül színre.

— Jön a Waterlói csata. Lengyel Menyhért vi- lághíressé vált szenzációs vigjátékát, a Waterlói csatát szerdán este mutatja be a drámai együttes. Lengyel Menyhért vigjátékát Budapesten és a világ nagy városában mindenütt több száz előadásban adták, annyira eredeti, ötletes, szellemes és gaz- dag humorral teltetett. A Waterlói csata nagyváradi előadása gyönyörű erőpróbája lesz a színház drámai együttesének, amely eddig is többször bizonygatót adta, hogy a valóban művészi feladatokat a legtel- jesebb sikerrel oldja meg. A vigjátékujdonságban a főszerepeket Jósika Mici, Benes Ilona, H. Csillag Emmi, Tóth Elek, Stoll, Madas, Kabos Hest, Be- rengh Béla és Sós játsszák a főszerepeket. A Wa- terlói csata szerdán bérletszünetben, csütörtökön A) bérletben, pénteken pedig B) bérletben kerül színre.

— Chrizantém. A jövő hét szombatján bérlet- szünetben mutatja be a színház Zerkovitz Béla legújabb operettszenzációját, a Chrizantémot, mely ötletes szövegével és csodálatosan szép Zerkovitz muzsikájával óriási nagy sikerre tarthat számot.

MOZI

— Pat és Patachon. Ismét hangos a szívből jövő kacagástól az Apolló-mozgó. Pat és Patachon játszanak a „Szerelem a hóban” című legkedvesebb filmjükben, me- lyet közkövünatra szombat és vasárnapra vett műsorra az Apolló-mozgó. Mert lehe- tetlen nem nevetni már pusztá megjelené- sükre is. Annyi közvetlen és eredeti hu- mor, annyi természetes groteskség, ami ebben a két istenáldotta művészen van, minden idők legjobb komikusaiá tette.

— A Dorian-filmszínházban ma, vasár- nap látható a „Szerelem négy dala” című 6 felvonásos film, melynek főszerepét Na- thalie Kovankov és Leon Mathot alakít- ják. Előzőleg színre kerül „Charlie Chap- lin a gyógyulás forrásánál” című 2 felvo- násos sláger burleszk. — Holnap, hétfőn a filmtérmetes leghatalmasabb produkciója a „Hindu siremlék” kerül reprimre. A két részből, 13 óriási felvonásból álló film elő- szőr kerül egy előadásban fimre. Conrad Veidt, Mia May, Olaf Föns, Putty Lya és Erna Morena játsszák a legizgalmasabb meséjü és legpompásabb kiállítású film főszerepeit. A darab hosszúságára való tekintettel naponta csak két előadás van és pedig fél 6 és 9 órai kezdettel.

— Pierre Lotti világhírű regényét, az „Izlandi halászt” mutatta be tegnap nagy siker mellett az Atlantic nyárimozgó. A

film a regény minden szépségét, a mind- végig izgalmas cselekmény érdekfeszítő mozzanatait a filmtechnika oly tökéletes mesteri rendezésével adja vissza, amilyent ezideig még nem láthattunk. Az északi népeknek a tenger iránti csaknem öröni- gesség menő rajongása, amelyért szülőit, hitvest, békés otthont mindenkor felá- dozaj készek. A megrázó dráma főszere- peit Mosjoukine, állandó partnere Vonel és Sandra Milovanoff játsszák tökéletes művészettel. A film a mindinkább foko- zódott érdeklődésre való tekintettel, hét- főig marad műsoron.

SPORT

Az NSE tenniszversenyének második napja

Az NSE nagyszerű tenniszversenyének második napján már nagyon sok érdeklődő kíséri figyelem- mel a játékok. Nagy meglepetést hoz a kis Arató Klári, aki a múlt évi versenyeken már feltűnt a já- tékával. Most két nap alatt szinte hihetetlen ki- tartással és fiatal korát meghazudtoló nyugodt, biztos és fölényes játékkal 63 gómet játszott le.

Másik nagy ígért a kis Velvart fú, akiről már tegnap is megemlékeztünk. Fejlődésképes, ügyes já- tókos, aki sok győzelmet fog szerezni csapatának.

A tegnapi mérkőzések eredményei a követ- kezők:

Női egyes: Arató Klári—Csapó Lenke 9:7, 6:1, Domokos Dici—Pless Klári 6:2, 6:0.

Női páros befejezte az előző nap megke- zdet versenyt az Örmöy—Domokos-pár, az Arató—Jakobi-pár ellen. Csak erős küzdelem után sikerült megszerezni a győzelmet az Örmöy—Domokos- párnak 7:9, 6:4, 12:10-es eredményekkel.

Vegyes páros: Petrovitch—Örmöy-pár Andrassy—Schwartz-pár ellen 6:4, 6:2 arányban könnyen győz. A Straub—Arató-pár fölényesen győz a Nagy—Rakits-pár fölött 6:1, 6:1 arányban.

Férfi páros: Nagy István—Domokos Ká- roly-pár győz Hegedüs Imre—Uferbach Ervin felett 6:2, 6:2, 6:3 arányban.

A szombati elődön J után kerül sor a vasár- napi főmérkőzésre.

* Ma adják át az olimpikonoknak a bukaresti futballszövetség érmeit. A ma délutáni főmérkőzés előtt nyújtják át Ströck L-nek, Ströck H-nek, Ki- nighi L-nek, Barthának és Rónaynak a bukaresti futballszövetség érmeit a párisi olimpiász emlékére.

Bérbeadó Nagyszalontán
a központi kávéház és étterem
együtt, vagy külön-
külön is teljes
inventárral.
Bővebbet a helyszínen.

ABBÁZIABAN megnyílt az
Elena pensió
Moderatül berendezve. — Elsőrangú konyha
fősaionban is napi 30 Lirától 45 Liráig.
Gyermekeknek 10 évig 25% kedvezmény,
2—3 éves gyermekek felpensiót fizetnek.
Süd Strand legszebb pontján
(volt Villa Steinacker.)
Értekezni a Hegedüs Hirlapirodában.

Ismét kapható :
Dr Lukács Pál:
Az elhízás és soványító
gyógyeljárás oka
a Hegedüs Hirlapirodában.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Levelézés

Urino discret barátságát keresi 30 éves uriember. Független jellegre. 1574

Aroapolásra használja az Ági-oromet, melytől arc-bőre szép, tiszta és üde lesz. — Kapható drogériákban és illatszertárakban. Főleirat: Diana a gyógyszerész Oradea-Mare.

Házasság

Bonósülne, önálló pozícióba, íz. főkönyvelő, sokoldalú kereskedelmi képzettséggel. Levelek "Szerecsen" jellegre a kiadóba. 1539

Lakás

3 szobás lakást keresek Str. Moldova (Kálvária-utca környékén). Lélepest fizetek. Cim a kiadóban. 1538

Kétszoba, konyha, műhelyhelyiség azonnal kiadó. Str. Pescarului (Halász-utca) 1. 1578

Lakás fizetett, forgalmas helyen, rég bevezetett fűtés, és iszt tűz, több évi szerződéssel átad. — Cim Hegedüs Hirlapirodába. 1570H

Különbejártn kétágyas szoba — esetleg ellátással — kiadó. Ugyanott intelligens leány teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóba. 1558

Ellátás

Tanári családnál felügyelettel, kitűnő ellátással diákok felvételnek. Cim Balázsnénál Str. Nic. Iorga 21. Telefon 815. 1567

Alkalmazás

Takarítást vállalkoz Paizsmai Str. Cuza Voda (Szacsavai-u.) 49. 1522

Kiszolgáló leány felvétetik az Apolló drogeriában. 1542

Keresetnélküli egyén, aszsony vagy férfi könyvek és folyóiratok árusítására (kávéházak és üzletekbe) felvétetik. Jelentkezni reggel 9 órától 11-ig a Hegedüs Hirlapirodába. 1543H

Kerestetik kocsis és házmunkára jó fizetéssel gyermektelen házaspár, kinek 2 lova van. Str. Cuza Voda 15. sz. 1573

Keressék intelligens nőt nagyobb gyermekekhez perlekt német tudással esetleg délutánra, román-francia nyelvismerettel előnyben. Epstein, Str. Rimnăciucy-utca 9. 1565

Közlelmőlnári állást felölősséggel vállalkoz vidékre, kis családdal azonnalra. Cim Hegedüs Hirlapirodába. 1577H

Intelligens urino perfect német, hávezetőnőnek vagy nagyobb gyermekek mellé ajánlkozik. Érdeklődni d. e. 10-12. Kath. Kör Növédő-Egyesület. 1575

Vasalónót, ki fényezni tud 2400.—, szobaleányt urhelyről, éves bizonyítvánnyal 2000.— fizetéssel fogad Parkszálló. 1576

Varró- és tanulóleányok az újonnan megnyitott Z. Maksa Ilona varró szalonjába felvétetnek. Str. Bratianu (Szaniszló-u.) 25. Ny

Házevetőnőnek ajánlkozik főzést, gazdálkodást érő, románul beszélő urisasszony. Falura is elmegy. Cim a kiadóban. 1526

Gazdasági intéző, 37 éves, nőtlen, 20 évi gyakorlat, a modern gazdálkodás minden ágában, valamint állat és haltenyésztési ismeretekkel azonnali belépésre állást keres. Cime: intéző — Hotel Metropoli. 1550

Házevetőnő keresetetik pusztára nyaralás ellenében. Varráshoz érő előnyben. Cim kiadóban. 1541

Adás-Vétel

Eladók házak, szőlők, földbirtokok, bérházak, magánházak, fűszerüzlet és korcsma stb. Tománénál Nilgész-telep d. u. 3-6-ig Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. 1272

Eladó bérház 600 ezerleier belvárosban, 15 lakóval, nagy jövedelemmel. Emeletes ház több urilakkal központban egy milliótízszáz ezer lei. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-utca) 1 és fél millióért négy lakással, 6 szobás azonnal elfoglalható. Tománénál, Nilgész-telep 3-tól 6-ig Str. Tace Ionescu (Körös u.) 21. 1271

Egy gyönyörű hencser, két szép fiatal, egy komplet ebédő, egy szép vaságy, kétajtós szekrény, egy gyönyörű ebédő divány tükrrel, asztal, könyvek, képek, konyha kredenc. Özv. Schwartzénál Str. Densuşianu (Jókai-utca) 12. 1470

Üzlethelyiség Calea Victoria (Kolosvári-utca) legforgalmasabb helyén előnyösen kiadó. Értekezni a déli órákban. Steier, Str. Römer 13. 1350

Keressék 130, 120, 110 mm. átmérőjű transzmisszió csapágyakkal. Bizám mérnök Nagyvárad, Str. Tace Ionescu (Körös-u.) 27. 1517

Elő és ebédő butor eladó. Str. Mánástiri (Zárda utca) 1. emelet. 1495

Vesszünk
butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. General Moşoiu (Mezey Mihály-utca) 10.

Jól menő üzletre tehet szert, ha vásárol sablonokat Guttman E.-nél Zárda-utca 2 sz., hol előrajzolás és perforálást is vállalnak

Eladó 70 ezer Leit jövedelmező emeletes üzletház elfoglalható 5 szobás lakás, üzlet, mellékhelyiség 850 ezer. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 1561

Eladó ház Rézbányán 2 szoba, konyha, pince, istálló, ol és kocsiszinnel, gyümölcsös kelettel együtt 42 ezer Leiért. Azonnal beköltözhető. Esetleg szoba, konyha butorok is eladók. Értekezhetni mezőbikácsi rk. plébánián. Vasuti állomás pusztá Gyapui. 1548

Veszek: kávéházi és vendéglői berendezéseket, márványasztalokat, biliárdokat. Eladók: 3 szobás világ, kis kerttel, szőlővel, szép kilitással 260.000 lej; szőlők minden nagyságban, házál és anélkül 70.000 lejtől feljebb. Bővebbet: PEIRÓCY, Str. Nicolae Iorga (Lukács György-u.) 38. sz. 1555

Eladó 16 HP. Ióerős nyersolaj motor, cséplésre kiválóan alkalmas. Megtekinthető Katz malomban, Bihar. 1555

Egy ló után fedéres fedeles kocsi, kenyér, tej, gyümölcs kihordásra alkalmas eladó. Cim a kiadóban. 1516

Eladó Str. Titu Maiorescu (Menház-utca) 5. sz. alatti nagy bérház 650.000 Leiért. Értekezhetni Benedek cukorkaüzletben. 1556

Complet Mikszáth díszkötésben (összes művei) olcsón eladó a Hegedüs Hirlapirodában. 1408

Varrott szandái különlegességek
bordó, barna és világos színekben 24 órán belül készülnek. — KISS ÁRPÁD, Calea Decebal (volt Vitéz-utca) 60. szám alatt.

Kékkő
garantált 98—99 százalékos kis és nagy tételekben, legolcsóbb napi árban kapható.

Economia
ipari és kereskedelmi r.-t., Oradea-Mare, Piaţa Mihai Viteazul (Nagypiac tér)

Eladó
A város minden részén, minden utcájában, magán-, bér-, főúri-, sütődés-, vendéglős és üzletes

házak
70 ezertől 4 millióig. Tőkebefektetésre kiválóan alkalmas bérházakat rendkívül olcsón ajánlhatunk.

szőlők
a nagyvárad hegy minden részén és vidéken is, 1 holdtól 40 holdig, 35 ezertől 3 millióig. — Villák, nyaralók, kastélyok.

kiadó
üzlethelyiségek, butorozott szobák és kisebb nagyobb lakások átadók Általában mielőtt bármilyen ingatlant venne, kérjük irodánkat megkeresni, minden igénynek megfelelő ajánlhatunk.

„ARDEAL“
ingatlanforgalmi iroda
Oradea-Mare, Str. Episcop. Clorogariu (Uri-utca). Főposta mellett. Nyitva egész nap. Telefon 203

Egy autogén hegesztő aparát, teljesen új, jutányos áron eladó. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 1547H

Sürgösen eladó egy komplet házhoz való fényezett topolya beltéttel Deutsch asztalosnál, Str. Nicu Filipescu (Szarvassor-21.). 1537

Eladó alig használt finom sálboa jutányos áron. — Megtekinthető Ardeal ügynősek Episc. Clorogariu (Uri-utca) főposta mellett. 1215

Női ruhák, kabátok, kosztümök 300—700 leig. Olcsó gépszurozás, Pasteur (Körház-utca) 47. 1. em. Kézimunkák, gobelinek, filék, horgolások, himézsek, kelin, szmírna olcsón. Str. Podgoria şi Sinaia (Nilgész-telep 100—62. — Schwarcz-ház. (Redülőhid-nál.) 1401

Eladó nagyvárad vasutállomáson, a Repülőhid és áruaktárak között egy katasztrális hold terület, közvetlenül a vágányok mellett. Kortsmáros László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1533

2 drb fekete márványasztal, 1 drb antik facsillár, 1 szép him farkaskutya eladó. Megtekinthető: Str. Viahuja (Szent János-u.) 28. Polonkay. 1555

Házak eladók. Házeladás megbízásokat vállalunk. — Kétszobás megcsiszolt. Magánpénzeket jutálékkal kihezelyünk. Adásvételi R-Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 405

Eladó sürgösen több szoba berendezés, teljes felszereléssel és egy sarok telek. Paul Chinez Rulikovsky ut. mellett, (Aulich Lajos)-u 1. Dorobanilor (Rulikovsky-ut) sarok. 1403

Eladó négyszobás, fürdőszobás, beköltözhető uri magánház központban (Ujváros) 510.060 Leiért. Kortsmáros László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1531

Eladó háromszoba, előszobás magánház kettőszáz-tíz ezer Leiért havi részletfizetéssel. Azonnal elfoglalható. — Kortsmáros László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1532

Kiadó üzlet irodának is alkalmas. Str. Ep. Clorogariu (Uri-u.) 37. 1582

Sürgösen eladó olcsó ház és lakások. Szántó Sándor ügynősközi iroda Piaţa Uniri (Szt. László-tér) 5. 193H

Portálók redőnyvel együtt eladók Értekezhetni Bittenbinder asztalosnál, Str. Măuşii (Lázár Vilmos-utca). 1579M

Jóhangú zongora jutányos áron megvételre kerestetik. Cimeket a kiadóba kérek. 1581

Eladó Str. Nicolae Iorga (Zöldfa)-utcai üzlet minden szakmának alkalmas áruval vagy anélkül. Ajánlatokat "jóvő" jellegre kiadóba kerek. 1572H

Pianino eldő vagy bérbeadó. Ugyanott vízvezeték kut ávány eladó. Strada Pievnei (Timár-utca) 10 1566

Vidéken 40 év óta fennálló fűszer- és vegyeskereskedés, trafik és italmérsi joggal öregség miatt sürgösen átadó. Gombó, Zerdindul mare. 1568

Beköltözhető modern 3 szobás, hallos magánház Calea Dorobanilor (Rulikovsky-ut) uton eladó. Cim a kiadóba. 1599

Jókai összes műveit megveszem. Részletes ajánlatokat kér Doboz Kálmán Vajda. Közvetítők kizárva. 1491

Ablak, dupla, 60 széles, 180 magas, eladó, Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 4. Háztulajdonos. 1557

Eladó 250 beköltözhető házak, szőlők, lakások, üzletek kedvező fizetéssel. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. 1559

Gazdasági kocsi, könnyű, kényelmes ülésel, esetleg Feuton, kerestetik megvételre. Ugyanott használt, de jókban levő igazlós-szorszám kerestetik. Cim Agrocomercia Str. Bratianu (Szaniszló) 1/a. 1552

Eladó Str. Ottenia (Csengery-u.) 5. sz. ház elfoglalható parkettás lakással olcsón. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 1562

Egylopatu új táblás kihordó kocsi eladó. Str. Vasile Conta (Halász-u.) 6. sz. 1563

Eladó Str. Dimitrie Cantemir (Beothy Odón)-utca 62. számú ház, 300 ezer Lei. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. sz. 1560

Kétszoba

Kétszoba, konyha, műhelyhelyiség azonnal kiadó. Str. Sagun (Pucinus-utca) 5. f. sz. 1539

Egy szoba, konyha és műhelyhelyiség azonnal elcserelem. Cim Strada Gen. St. (Széles-utca) 30. Str. 1539

Grosinger Etelka szalonjában elegy vaszi és nyári ruhák, szűnek. Str. Sagun (Pucinus-utca) 5. f. sz. 1539

Piliss és gouvry nagyon olcsón kelt. Str. Alexandri (Telek-utca) 22. kapuval szembe. 1539

Ütlevél, bérlet- és igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban ZENKER fényképező Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Feltételek 8-ig.

Órökre adnám vasutállomáson k'adnám 1500 pos egészeszes k'adnám. Str. Ep. Radu (Rozensky-utca) 2. 1568

Órák és ékszerész műhelye! Üzletföld és elköltözés miatt szern, mindenféle furnitúra szerszámok, kezetek, szemüvegek, rendezés olcsón, deként is eladó. Ujpu'dkassa és kiratrendezés, (nikkel) belga üvegekkel) csak szerdan déli gyar M. D. Salonty.

Magánpénz betábláz vagy más megfelet. tóslékra kedvező árral felvehető. S. Pável-utca 22, fősz. délelőtt.

Órák

ékszereladás, szerelt javítás és komplikáltabb

TISZAY
Alexandri (Telek-utca) 22. kapuval szembe. 1539

KERÉKPÁR
VARRÓ GÉP

állandóan raktárban. Javítások szakszerűen készülnek

KONRÁD
Strada Baross-utca

Román-Magyar
Magyar-Román

Ghetie szótár

a Hegedüs Hirlapirodában.

Sürgösen

Gen. Holban (Szt. László-utca) 26. számú ház

azonnal elfoglalható lakás, üzlet új berendezéssel, kedvező feltételek. — Értekezni ugyanott.